

Muuramen seurakunta

Tilinpäätös 2025

Sisällys

I	Toimintakertomus.....	3
1	Yleiskatsaus	3
2	Hallinto.....	18
3	Henkilöstö.....	23
4	Ympäristö	26
5	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	27
6	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	28
7	Selvitys sisäisen valvonnan järjestämisestä	30
8	Talouden tunnusluvut	33
9	Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamistoimenpiteiksi	36
II	Talousarvion toteutuminen	36
1	Käyttötalouden toteutuminen	36
2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	72
3	Investointiosan toteutuminen	73
4	Rahoitusosan toteutuminen.....	74
III	Tilinpäätöslaskelmat.....	75
1	Tuloslaskelma.....	75
2	Rahoituslaskelma	76
3	Tase.....	77
IV	Tilinpäätöksen liitetiedot	78
1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	78
2	Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	79
3	Tuloslaskelman liitetiedot	79
4	Rahoituslaskelman liitetiedot	81
5	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	81

6	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	81
7	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	82
8	Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot	83
9	Taseyksikköinä hoidettujen rahastojen tilinpäätökset	84
V	Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä.....	90
VI	Luettelot ja selvitykset	91

I Toimintakertomus

1 Yleiskatsaus

Vuodesta 2025 Muuramen seurakunnassa

Vuonna 2025 hyväksyttiin uusi strategia ja näin jatkettiin seurakunnassa uuden toimintamallin sisäänajoa ja mahdollistamista. Uusi strategia sanottaa Muuramen seurakunnan mission seuraavasti: " *Kutsua ihmisiä Jeesuksen seuraajiksi, rohkaista kasvamaan kristittyinä sekä yhdessä seurakuntana palvella toisia omilla lahjoilla.*" Seurakunnan visiona on olla " *Muuramen seurakunta on kasvava, kutsuva, merkityksellinen ja elävä kristillinen yhteisö.*" Tätä kaikkea ohjaavat seurakunnan arvot: Armoa, Iloa ja Rakkautta. Uutta strategiaa on nyt koekäytetty ja sen mukaan toimiminen jatkuu tulevina vuosina.

Myös uusi organisaatiomalli otettiin käyttöön. Seurakunnassa tiimeihin nimettiin tiiminvetäjät ja johtamisjärjestelmä uudistettiin; tavoitteena on ketterämpi ja joustavampi johtamismalli sekä työntekijöiden ja tiimien suurempi itseohjautuvuus ja moniammatillisen yhteistyön lisääminen. Tähän liittyen työntekijöiden tehtävänkuvat tarkastettiin vastamaan uudenlaista organisaatiota. Kokemus on tästä ollut pääosin positiivinen.

Toiminnan tasolla seurakunnan perustyö on pysynyt samankaltaisena. Kuitenkin uudenlaiset toimintamallit ja kokeilut ovat tuoneet mukanaan uutta intoa ja avanneet uusia mahdollisuuksia. Kokeilu ja kehittäminen jatkuvat tulevina vuosina. Tavoitteena on entistä enemmän tehdä yhdessä. Tämä ei koske vain työntekijöitä vaan erityisesti myös työntekijöitä ja seurakuntalaisia. Seurakunta olemme me yhdessä, kaikilla on annettavaa ja jaettavaa. Tähän suuntaan kirkon tulee muuttua tulevaisuudessa. Muuramessa olemme tässä jo hyvällä matkalla.

Kaiken kaikkiaan vuosi 2025 oli Muuramen seurakunnalle hyvä vuosi. Tuntuu hyvältä saada olla mukana Muuramen seurakunnassa. Olen iloinen ja kiitollinen kaikista työntekijöistä ja heidän työstään, kuin myös seurakuntalaisista ja heidän panoksestaan ja aktiivisuudestaan ja halustaan olla rakentamassa Muuramen seurakuntaa. Ja iloitsen paljon yhteistyöstä valtuutettujen kanssa.

Antakoon hyvä Jumala meille edelleen viisautta, rakkautta ja rohkeutta yhteiseen työhömmme!

Heikki Myllykoski, Kirkkoherra

Taloudesta

Vuosi 2025 toteutui Muuramen seurakunnassa ylijäämäisenä, 36 024,41 euroa. Edellisen vuoden 2024 ylijäämä oli 137 533,57 euroa. Vuodet olivat erilaisia tuotto- ja kuluerien osalta. Suurimpia eroja tuottopuolelle toi Pappilan kiinteistön myynti, metsätalouden tuotot sekä OPAS-hankkeen päättymisen loppukevästä 2025. Valtionrahoitus väheni 29 prosenttia johtuen lakimuutoksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle yhteiskunnallisiin tehtäviin annettuun lakiin. Kirkollisverotuloja seurakunta sai n. 31 000 euroa enemmän. Kirkon remonttilaina maksettiin kokonaan pois vuonna 2025, mikä näkyy korkokulujen vähentymisenä sen lisäksi, että seurakuntakodin lainan korkokulut toteutuivat pienempänä. Seurakuntakodin poistoihin tehtiin poistoaikamuutos Kirkkohallituksen suosituksen mukaisesti. Poistoaikaa lyhennettiin 40 vuodesta 25 vuoteen. Tilinpäätökseen kirjattiin ylimääräisiä poistoja siunauskappeliin ja vainajien säilytystilaan liittyen hautausmaan rakennusten peruskorjaushankeen lähdettyä käyntiin. Toimintakulujen toteuma oli 34 605 euroa vähemmän kuin vuonna 2024.

Suomen talouden tilanteen ollessa epävakaata talous on toipunut odotettua hitaammin. Kasvua on hidastanut kotimaisen kysynnän puute. Vuonna 2026 kulutuksen ennustetaan toipuvan työllisyyden parantuessa, palkankorotusten myötä, ansiotuloverotuksen keventyessä ja inflaation pysyessä maltillisena (Valtiovarainministeriö 18.12.2025).

FCG:n laatiman ennusteen (16.10.2025) mukaan Muuramen kunnan asukasluku kasvaa keskimäärin 0,6 % vuodessa seuraavien viiden vuoden aikana 2026–2030. Muurame on yksi Keski-Suomen muuttovoittokunnista. Väestö kuitenkin vanhenee ja syntyvyys laskee. FCG arvioi Muuramen seurakunnan jäsenkehityksen olevan vuosittain keskimäärin n. -1 % vuodesta 2026 vuoteen 2030 saakka. Seurakunnan kirkollisverotulojen odotetaan tästä huolimatta kasvavan n. 4 % vuosivauhtia vuoteen 2030 mennessä kasvun hidastuessa n. 2 prosenttiin lähempänä vuosikymmenen loppua. Kasvua selittävät kunnan laaja veropohja, ansiotulojen nousu verotuksen keventyessä sekä työllisyyden parantuminen.

Seurakunnan talouden tilanne on toistaiseksi vakaa. Talous pidetään tasapainoisena tarkalla suunnittelulla ja talouden seurannalla haasteet tunnistaen sekä yleisen taloustilanteen epävarmuus huomioiden. Seurakunta katsoo luottavaisesti tulevaisuuteen ja jatkaa toimintaa edelleenkin vireänä ja elävänä täsmennetyn strategian mukaisesti.

Veera Heikkinen, Talouspäällikkö

Muuramen seurakunnan missio, visio, strategia

Muuramen seurakunnan missio on: "Kutsumme ja rohkaisemme elämään Jeesuksen seuraajina sekä varustamme rakastamaan toisia omilla lahjoilla arjen keskellä."

Visiona tulevaisuuteen: " *Muuramen seurakunta on kasvava, kutsuva, merkityksellinen ja elävä kristillinen yhteisö.*"

Edellä olevien mission ja vision saavuttamiseksi strategisina painopisteinä ovat:

- 1) POLKU-ajattelu. Tavoitteena on ihmisten kohtaaminen koko elämänkaarenmittaisena prosessina. Seurakunta kutsuu ihmisiä, auttaa heitä syventymään uskossaan ja varustaa seurakuntalaisia palvelemaan ja rakentamaan seurakuntayhteisöä koko elämänkaaren ajan.
- 2) #armoailoarakkautta. Muuramen seurakunnan arvot ovat kiteytettynä armoa, iloa ja rakkautta:

- 3) Seurakuntalaisuuden korostaminen. Haluamme aidosti ja rohkeasti kutsua, varustaa ja valtuuttaa seurakuntalaisia toimimaan työntekijöiden työtovereina.

Seurakunta on yhteisö, jossa kaikilla on omat lahjansa, osaamisensa ja tehtävänsä. Työntekijän rooli muuttuu toiminnan järjestäjästä ja suorittajasta mahdollistajan ja valmentajan rooliksi.

Vuonna 2025 hyväksyttiin ja otettiin käyttöön seurakunnan uusi strategia. Se sanottaa auki muutaman vuoden voimassa ollutta strategiamallin kokeilua. Edellä mainitut missio, visio ja strategia ovat olleet uuden pohjana.

Olennaisimmat tapahtumat ja muutokset tilinpäätösvuonna ja sen jälkeen

Vuonna 2025 Muuramen seurakunta järjesti perinteisen pääsiäisvaelluksen Hiljaisella viikolla. Mukana olivat työntekijät ja suuri joukko vapaaehtoisia. Pääsiäisvaellus keräsi suuren seuraajajoukon myös Muuramen ulkopuolelta. Lisäksi Pääsiäisvaellus sai hyvin mediajulkisuutta.

Seurakuntalaisilla on ollut mahdollisuus varata aikoja myös henkilökohtaiseen keskusteluapuun ja mahdollisuutta onkin käytetty huomattavasti aiempia vuosia enemmän. Diakoniakäynnit ovat lisääntyneet johtuen kasvavista taloudellisista haasteista, joita ihmiset kohtaavat. Lisäksi maailman tilanne herättää huolta ja pelkoa.

Seurakunnan talouden kannalta olennainen tapahtuma oli pappilan kiinteistöstä luopuminen kesäkuussa 2025. Kiinteistön myynnistä seurakunta sai 160 000 euroa muita toimintatuottoja, joita ei ollut vuoden 2025 talousarviossa mukana.

Kirkkovaltuusto päätti joulukuun kokouksessa muuttaa seurakuntakodin poistoaikaa 40 vuodesta 25 vuoteen Kirkkohallituksen suosituksen mukaisesti. Seurakuntakodin poistomäärä kasvoi tällä poistoaikamuutoksella 61 436 euroa vuodelle 2025. Siunauskappelin katon ja vainajien säilytystilan jäljellä olevat tasearvot yhteensä 26 180 euroa kirjattiin kertapoistona kokonaan tilinpäätökseen. Siunauskappelin toimistotilan osalta tasearvosta kirjattiin puolet 22 906 euroa tilinpäätökseen samansuuruisen summan jäädessä poistettavaksi myös vuodelle 2026. Hautausmaan rakennusten hanke, jossa siunauskappeli ja huoltorakennus peruskorjataan ja/tai laajennetaan, lähti käyntiin syksyn aikana 2025.

Muita kiinteistöihin liittyviä muutoksia oli seurakuntakodin takuuajan päättyminen lokakuun loppuun 2025. Rakennuksen huolto- ja korjauskuluihin on varauduttu tulevaisuudessa. Seurakunta jatkoi Kinkomaan koulun vuokrasopimusta Muuramen kunnan kanssa 1.9.2025 alkaen toistaiseksi.

Uuden strategian yksi painopistealueista on viestinnän kehittäminen. Tiedottajan tehtävään palkatun määräaikaisen henkilön työsopimusta jatkettiin vuoden 2028 loppuun.

Seurakunnan hautaustoimen omakustannushinnat laskettiin syksyllä 2025 ja tehtiin tämän myötä tarkempaa kustannusten kohdentamista. Omakustannushintojen perusteella määritettiin uudet hautausmaksuhinnat 1.1.2026 alkaen.

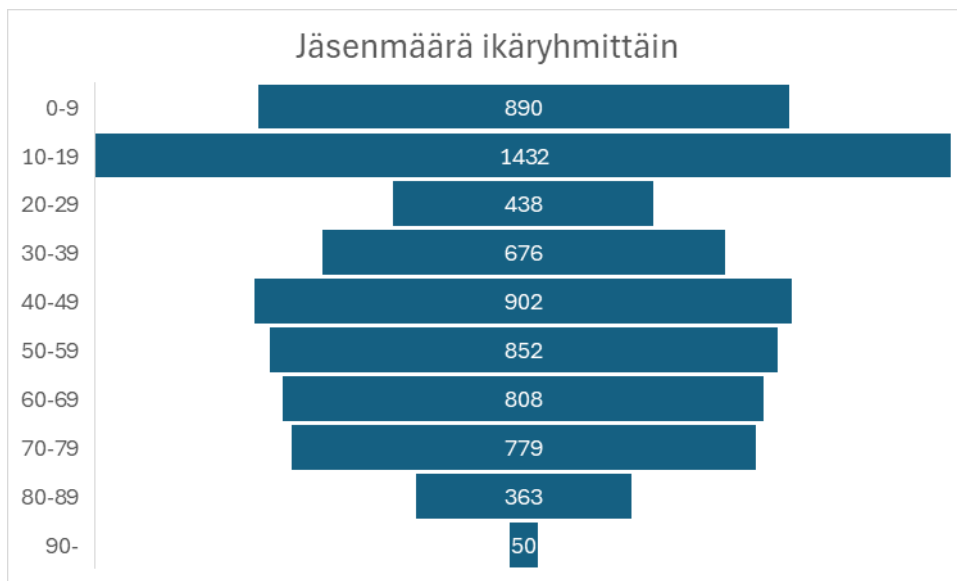
Kirkolliset toimitukset tilinpäätösvoonna

Kirkollisissa toimituksissa seurakunta kohtaa useimmin jäsenensä. Kirkollisista toimituksista vuoteen 2024 verrattuna vähentyi hautaan siunaamisten ja uurnanlaskujen määrä. Kirkollisten vihkimisten määrä väheni, mutta kastettujen määrä nousi hieman vuoteen 2024 verrattuna. Päiväkerholaisten määrä pysyi samana, mutta tapahtumiin osallistuvien määrä kasvoi ja tavoitti uusia kasvoja. Seurakunnan diakoniatyössä diakoniatyöntekijöiden määrä on noussut ja etenkin Mannatuvan kävijämäärät.

Seurakunnan jäsenet

Muuramen seurakuntaan kuuluu 7 190 jäsentä. Seurakunnan jäsenmäärä väheni 54 henkilöllä. Kastettuja oli kaikkiaan 73, kuolleita 61 ja seurakunnasta pois muuttaneita 3 henkilöä enemmän kuin seurakuntaan muuttaneita.

Jäsenten ikärakenne:

	2025	2024	2023
Jäsenmäärä	7190	7244	7351
Kastetut	52	45	73
Kastetut + 0-v. liittyneet	73	53	77
Liittyneet	55	43	37
Kuolleet	61	64	60
Eronneet	94	115	109
Muuttoliike	-3	-16	-4
Muutot seurakuntaan	331	322	383
Muutot seurakunnasta	334	338	387
Rippukoululaiset	142	169	124
Avioliitot	18	19	24

Yleinen ja seurakuntien talouden kehitys

Suomen talouden toipumista on odotettu jo pitkään. Kasvua hidastaa kotimaisen kysynnän puute. Maailmantalouden riskit, pitkään jatkunut epävarmuus, korkea työttömyys ja työttömyyden uhka ovat heikentäneet kuluttajien luottamusta jo poikkeuksellisen pitkäkestoisesti. Reaalitulojen kasvu viime vuosina olisi mahdollistanut selvästi nopeamman kulutuksen kasvun, mutta kulutuksen sijaan onkin kasvanut säästäminen. Kotitalouksien talletuskanta oli kaikkien aikojen suurin marraskuussa 2025 (Suomen pankki 7.1.2026). Ostovoiman kasvua ovat hidastaneet heikon työllisyystilanteen lisäksi sosiaalietuuksien leikkaukset ja kulutusverojen korotukset. (VM 18.12.2025)

Inflaatio oli Suomessa 0,2 % joulukuussa 2025 (Tilastokeskus 14.1.2026). Bruttokansantuote kasvoi ainoastaan 0,2 prosenttia heikon kotimaisen kysynnän vuoksi. (VM 18.12.2025)

Maailmantalous on kasvanut ennakoitua nopeammin riskeistä huolimatta ja euroalueenkin talous elpyy, vaikka eri maiden kasvunäkymissä onkin isoja eroja. Kysynnän kasvaessa Suomen vienti tulee kasvamaan. Työllisyyden parantuessa ostovoiman kasvu nopeutuu. Kuluttajien ostovoimaa kasvattavat niin ikään työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, ansiotuloverotuksen keveneminen sekä maltillinen inflaatio. Rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä ja puolustushankinnat kasvattavat puolestaan investointeja. Valtiovarainministeriö ennustaa bruttokansantuotteen kasvavan 1,1 prosenttia vuonna 2026, 1,7 prosenttia vuonna 2027 ja 1,6 prosenttia vuonna 2028. Työllisyys kasvaa vuosina 2026–2028 talouden vahvistuessa. Inflaation ennustetaan pysyvän kahden prosentin tavoitetasolla vuosina 2026–2028. (VM 18.12.2025)

Suomen julkisen talouden velkasuhde jatkaa kasvuaan hallituksen sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta. Velkasuhdetta kasvattavat valtion ja paikallishallinnon syvät alijäämät ja heikko talouskasvu. Suomen julkisen talouden velkaantumistrendin kääntäminen vaatii maltilliset talouskasvuennusteet huomioiden merkittävää julkisen talouden sopeuttamista (Suomen pankki 19.12.2025)

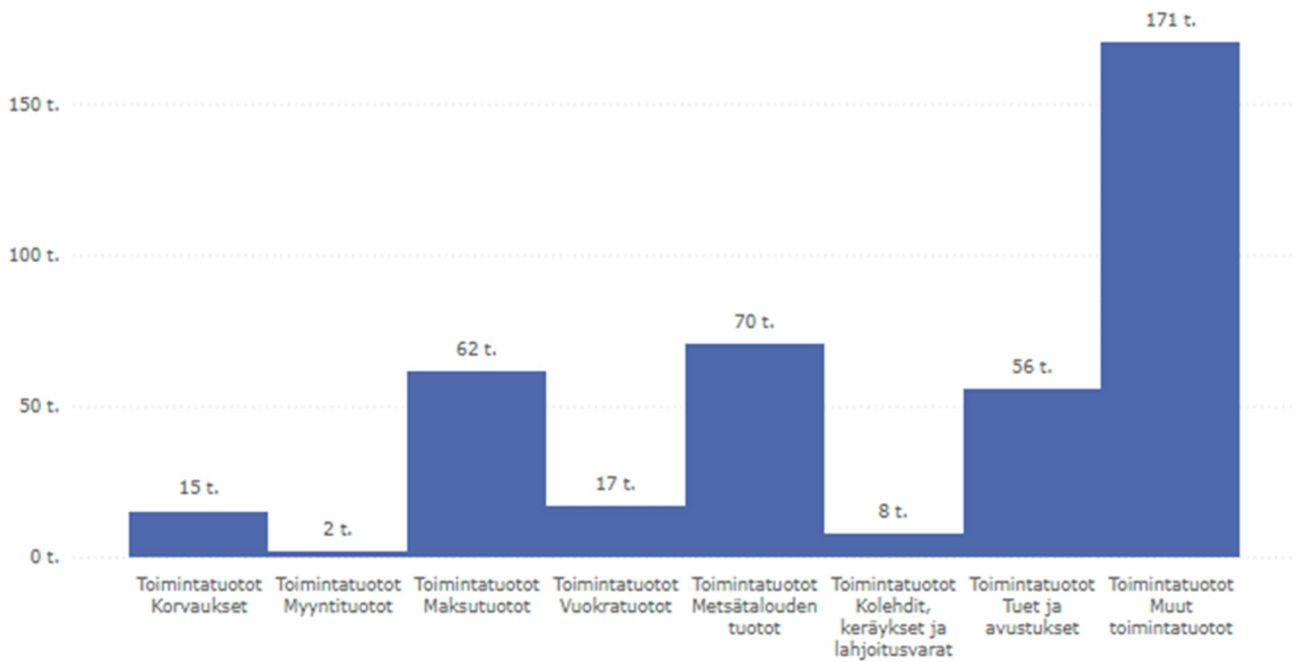
Kirkollisveroa tilitettiin vuonna 2025 yhteensä 1,060 miljardia euroa. Kirkollisveron määrä kasvoi 5,1 miljoonalla eurolla (+0,5 %) vuodesta 2024. Verotulot kasvoivat 122 seurakuntataloudessa (51 %) ja vähenivät 117 (49 %) seurakuntataloudessa. Niiden seurakuntien, joissa verotulot vähenivät, prosentuaalinen osuus oli korkein Kuopion, Lapuan ja Oulun hiippakunnissa. Prosentuaalisesti eniten seurakuntia, joissa verotulot kasvoivat, oli puolestaan Porvoon ja Helsingin hiippakunnissa.

Seurakunnan talouden kehitys

Muuramen seurakunnan tilikauden tulos oli 36 024,41 euroa ylijäämäinen.

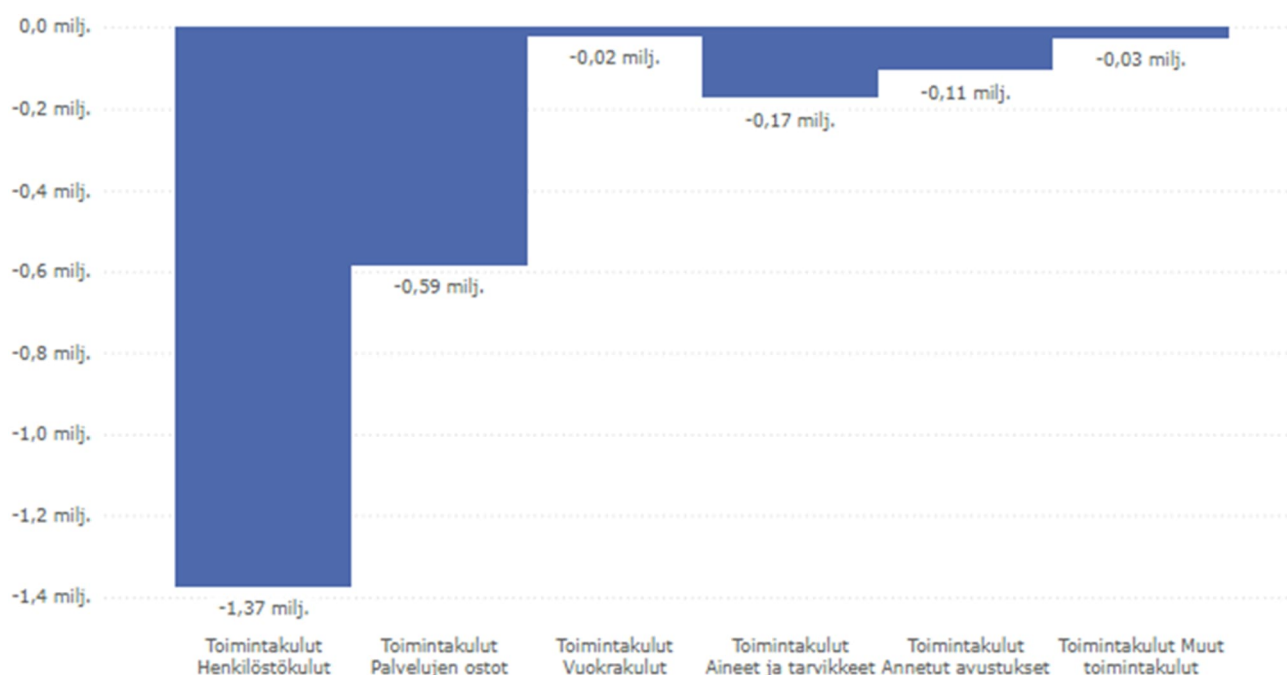
Toimintatuottojen toteuma oli 399 965 euroa ollen 2024 vuotta 113 388 euroa suurempi (+40 %). Muut toimintatuotot olivat suurin toimintatuottojen erä, joka muodostui pappilan kiinteistön myyntivoitosta 160 000 euroa sekä määräalamyynnin myyntivoitosta 8 232 euroa. Pappilan kiinteistön osti Pohjola Rakennus Oy ja määräalan vedenottamoalueeksi Alva Yhtiöt. Metsätalouden tuottojen toteuma oli 70 300 euroa. Seurakunnan maksutuotot vähenivät edellisestä vuodesta 13 342 euroa vuoden 2025 toteumasumman ollessa 61 652 euroa. Seurakunta kirjasi tukia ja avustuksia 55 748 euroa ja vuokratuottoja 16 997 euroa. Seurakuntatilojen vuokratuotot toteutuivat 75 prosenttisesti talousarvioon verrattuna. Korvausten suurin muutos vuoteen 2024 verrattuna oli OPAS-hankkeen päätös. Tilinpäätös näyttää korvausten yhteissummaksi 15 143 euroa, kun se oli vuotta aikaisemmin 115 437 euroa. Kolehtien, keräysten ja lahjoitusvarojen yhteissumma oli 7 925 euroa ja myyntituottojen 1 686 euroa.

Toimintatuottojen jakauma on esitetty alla olevassa kaaviossa.

Vuoden 2025 toimintakulut olivat 2 291 249 euroa, joka oli 34 605 euroa vähemmän kuin vuonna 2024. Henkilöstökulut muodostivat 60 % toimintakuluista ja ne toteutuivat edellisvuoteen verrattuna 25 879 euroa suurempana. Henkilöstökulujen toteuma oli 1 373 277 euroa. Kulujen nousuun vaikutti mm. tiedottajan työsuhteen jatkaminen vuoden loppuun saakka. Palvelujen ostot 585 538 euroa, aineet ja tarvikkeet 174 393 euroa, muut toimintakulut 27 204 euroa ja vuokratulut 24 149 euroa toteutuivat edellistä vuotta pienempinä. Annettujen avustusten tilinpäätössummaa 106 689 euroa nostivat aikaisemmasta vuodesta lähetystyöhön ohjatut avustukset ja diakonia-avustukset. Hautausmaan rakennusten hankkeen investointiosalle kirjattiin kuluja 5 707 euroa. Kulut näkyvät vasta hankkeen valmistuttua taseeseen kirjatuissa tasearvoissa.

Toteutuneet toimintakulut näkyvät alla kaaviossa.

Kirkollisverot ovat seurakunnan merkittävin tulonlähde. Kirkollisverojen tuotto oli 2,392 miljoonaa euroa, mikä on 30 740 euroa (+1,3 %) enemmän kuin vuonna 2024. Kirkollisverotuottojen osuus kokonaistuloista oli 81,2 %.

Kirkon keskusrahastomaksuja maksettiin 94 614 euroa ja eläkerahastomaksuja 112 806 euroa. Maksut nousivat edellisestä vuodesta 9,6 %.

Valtionrahoitusta lakisääteisiä yhteiskunnallisia tehtäviä varten saatiin 152 134 euroa, mikä on 5,2 % kokonaistuloista. Valtionrahoituksen kokonaismäärä aleni 29 % vuodesta 2024, jolloin rahoituksen määrä oli 214 464 euroa.

Verotuskuluja maksettiin 28 747 euroa, joka oli 1 448 euroa vähemmän kuin aikaisemmassa tilinpäätöksessä.

Vuoden 2025 rahoitustuotot olivat 15 483 euroa laskien 7 653 euroa vuodesta 2024. Rahoituskulut olivat 21 308 euroa vähemmän kuin vuosi takaperin. Rahoituskuluja maksettiin 92 641 euroa. Seurakuntakodin lainan korkokulut toteutuivat talousarviota pienempänä. Kirkon remonttia varten otetun lainan lyhennykset ja korot loppuivat vuonna 2025.

Vuosikatetta kertyi 339 054 euroa. Tilikaudelle kohdistuneet poistot olivat 303 030 euroa. Poistoista 26 180 euroa oli siunauskappelin katon ja vainajien säilytystilan ker-tapoistoa, 22 906 euroa siunauskappelin toimistotilojen lisäpoistoa ja 61 436 euroa seurakuntakodin poistoajan muutoksesta johtuvaa poistojen lisäystä.

Seurakunnan rahavarat kasvoivat 172 373,01 euroa ja olivat vuoden lopussa yhteensä 669 847,27 euroa. Kun summa sisältää lahjoitusrahastojen ja muiden toimeksiantojen rahavaroja 69 910,11 euroa, seurakuntatalouden käytettävissä olevat rahavarat olivat 31.12.2025 599 937,16 euroa.

Hautausmaan siunauskappelin ja huoltorakennuksen peruskorjaus-/laajennushanke alkoi syksyllä 2025. Investoinnille kirjattiin rakennuttajakonsultin ja arkkitehtisuunnittelun kuluja yhteensä 5 707 euroa.

Toiminnan ja talouden tarkastelu tuloperustan muutosten valossa

Verotulojen kehitys on viimeisen noin 10 vuoden ajan ollut tasaisesti nousevaa. Suurempi verotulojen nousu tapahtui vuonna 2023, mitä selittää soteuudistuksen vuoksi tehty verotusuudistus. Kirkollisverotulot nousivat 1,3 % vuonna 2025 ollen 2,392 miljoonaa euroa. Kirkollisveroprosentti on ollut 1,55 % vuodesta 2017 alkaen.

Vuonna 2024 eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen, jolla muutettiin valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annettua lakia. Lakimuutoksen myötä vuoden 2025 valtion rahoitusta leikattiin 19,6 miljoonalla eurolla. Lisäksi kevään 2025 kehysriihessä hallitus päätti lisäleikkauksista, joissa rahoitusta vähennetään edelleen 9,8 miljoonalla eurolla vuosina 2026 ja 2027.

Valtion rahoituksen jakoperuste muuttuu myös vuodesta 2025 alkaen euroa/kunnan jäsen -perusteesta uusien painokertoimien mukaiseksi vuonna 2027. Vuodesta 2027 alkaen painokertoimet määräytyvät siten, että 15 prosenttia seurakuntataloudelle jaettavasta summasta perustuu seurakuntatalouden kulttuuriperintöindeksin suhteelliseen osuuteen, 15 prosenttia seurakuntatalouden edellisen vuoden vahvistettuun väkilukuun, 35 prosenttia seurakuntatalouden alueella kuolleiden määrän viiden vuoden liukuvan keskiarvon suhteelliseen osuuteen ja 35 prosenttia seurakuntatalouden alueelle haudattujen ihmisten määrän viiden vuoden liukuvaan keskiarvoon. Siirtymävuosina 2025 ja 2026 puolet seurakunnan valtion rahoituksesta määräytyy euroa/kunnan jäsen -perusteella ja puolet uusien painokertoimien mukaisesti.

Kirkkohallituksen ohjeistuksen mukaan valtion rahoituksen leikkaus tulee kattaa hautausmaiden maksuja korottamalla, koska kirkollisverotuottoja ei tule käyttää hautausmaiden kulojen kattamiseen. Muuramen seurakunnalle valtion rahoituksen leikkaus tarkoitti 2025 vuodelle 62 330 euron vähennystä lakisääteisten tehtävien hoitoon verrattuna vuoden 2024 summaan 214 464 euroa. Vuoden 2025 valtion rahoitus 152 134

euroa vähenee edelleen 14 785 euroa vuodelle 2026 loppuvuodesta 2025 tarkentuneen arvion perusteella. Vuonna 2027 vähennyksen suuruus on 48 349 euroa vuoden 2026 rahoitusmäärän arvioon 137 349 euroa verrattuna. Vuoden 2027 ja 2028 valtion rahoituksen arvioit ovat 89 000 euroa vuodessa. Muuramen seurakunnan kirkkovaltuusto päätti marraskuun 2025 kokouksessa nostaa hautaustoimen maksuja 1.1.2026 alkaen.

Tiedot euromääräisestä verotulojen ja valtionrahoituksen kehityksestä esitetään kohdassa Verotulot ja valtion rahoitus.

Seurakunnan toiminta toteutui suunnitellusti. Toimintatuotot nousivat edellisestä vuodesta nousun aiheutuessa kiinteistöstrategian mukaisesta Pappilan myynnistä ja metsäsuunnitelman mukaisesta puunmyynnistä. Seurakunta kehittää tilavuokraustoimintaa sekä kesällä 2026 on suunnitelmassa avata kesäkahvila. Hautaustoimen maksujen korotukset valtionrahoituksen muutoksen pakottamana lisäävät osaltaan maksutuottoja. Seurakunnan muuta hinnoittelua tarkastellaan ja yhdenmukaistetaan. Metsänhoitosopimus kilpailutetaan kuluvana vuonna sekä laaditaan metsäsuunnitelma seuraavan kymmenen vuoden ajalle. Tavoitteena on, että metsien käyttö on suunnitelma-kaudella ja sen jälkeen kestävä ja metsätalouden kassavirta vakaata.

Seurakunta tarkastelee toteutuvaa verotulokertymää vuonna 2026 ja tekee sen perusteella päätöksen vuoden 2027 kirkollisveroprosentista.

Toiminnan ja talouden tarkastelu Kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa Kriisiytyvän seurakunnan mittareista Muuramen seurakunnassa toteutuu vuonna 2025 yksi talouden mittari. Rahavarojen riittävyys oli 88 päivää eli kaksi päivää alle 90 päivän ohjearvon. Rahavaroista on vähennetty toimeksiantojen varat. Rahavarojen riittävyys parantui edellisestä vuodesta 27 päivää. Vuonna 2023 maksuvalmius oli 42 päivää. Rahavarojen riittävyyttä parannettiin toimintakuluja karsimalla. Erityisesti aine- ja tarvikeostoja vähennettiin niiden toteuman ollessa 61 381 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Pappilan kiinteistöistä luovuttiin, mikä laski osaltaan toimintakuluja.

Hallinnon ja toiminnan mittareihin liittyen seurakunnan strategia, kiinteistöstrategia ja organisaatio päivitettiin. Hautausmaanhoitosuunnitelma valmistui kesällä 2025. Hautaustoimen maksuja tarkistettiin rahoitusmuutoksen takia ja hautaustoimen omakustannushinnat laskettiin. Koulutussuunnitelma laadittiin syksyllä aikaisempien vuosien tapaan.

<ul style="list-style-type: none"> Hallintomenettelyn puutteellisuudet 	<p>Ei puutteellisuuksia</p>	<p>Ei toimenpiteitä</p>
<p>3. Seurakunnan toimintaorganisaatio</p> <ul style="list-style-type: none"> Perustehtävien (KL 4:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viimeisten viiden vuoden aikana 15 % ja on arviointihetkellä alle 2 000 jäsentä Jäykkä, lokeroitunut, eristäytynyt ja/tai uusiutumiskyvyn toimintakulttuuri 	<p>Seurakunnalla on riittävät valmiudet perustehtävien hoitamiseen.</p> <p>Jäsenmäärä laskenut viimeisen viiden vuoden aikana 3,6 %.</p> <p>Toimintakulttuuri on avoin ja uusiutumiskykyinen.</p>	<p>Ei toimenpiteitä</p> <p>Ei toimenpiteitä</p> <p>Ei toimenpiteitä</p>
<p>4. Johtaminen seurakunnassa</p> <ul style="list-style-type: none"> Johtamisen heikkoudet Johtamista tukevat strategiset linjaukset, kuten toimintasuunnitelma, seurakunnan strategia/toimintalinjaus/missio/visio, kiinteistöstrategia, henkilöstösuunnitelma, koulutussuunnitelma tai valmiussuunnitelma puuttavat Puuttumattomuus seurakunnan operatiivisessa johtamisessa esiintyviin pitkäaikaisiin ongelmiin 	<p>Seurakunnalle laadittiin uusi strategia, missio, visio ja kiinteistöstrategia. Valmiussuunnitelman päivittäminen aloitettiin ja se valmistui alkuvuodesta 2026. Koulutussuunnitelma laaditaan vuosittain talousarvion yhteydessä. Seurakunnan organisaatio päivitettiin ja toiminnallisella puolella kaksi lähiesimiestä alkoi vetämään aikuisuuden ja kasvatustyön tiimejä.</p> <p>Mahdollisia pitkäaikaisia ongelmia ratkotaan yhdessä työterveyden kanssa.</p>	<p>Johtamisen kehittämistä jatketaan edelleen ja tehdään mm. vuosittainen strategian ja kiinteistöstrategian päivitys.</p> <p>Työhyvinvointiin panostaminen jatkuu.</p>

<ul style="list-style-type: none"> Haluttomuus yhteistyöhön lähiseurakuntien, rovastikunnan muiden seurakuntien ja/tai tuomiokapitulin kanssa. 	Seurakunta tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa.	Ei toimenpiteitä
<p>5. Seurakunnan henkilöstö</p> <ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön määrä Henkilöstön työhyvinvoinnissa on toistuvia ongelmia Ongelmat riittävän henkilöstön määrässä ja rekrytoinnissa työaloittain tarkasteltuna 	<p>Henkilöstön määrä 25 henkilöä: vakituisia 20 henkilöä ja määräaikaisia 5 henkilöä, joista yksi henkilö tarvittaessa töihin tuleva. Yksi henkilö eläköityi.</p> <p>Organisaatiokonsultin johdolla toteutettiin työyhteisön ohjausta. Työterveyshuollon kanssa tehdään yhteistyötä.</p> <p>Erityisesti kasvatuksen ja musiikin työaloilla rekrytointeissa haastetta pätevien ja sopivien hakijoiden löytämisessä</p>	<p>Työhyvinvointiin panostaminen jatkuu.</p> <p>Virkojen ja virkanimikkeiden uudelleenjärjestelyt ja tehtävänkuvien uudistaminen</p>
Kriisiytyvän seurakunnan talouden mittarit	TP 2025	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi/arvio
1. Tilikauden tulos on ilman kertaluonteisia eriä negatiivinen kahdena peräkkäisenä vuotena tai kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi	<p>Kirkollisveroprosentti on ollut vuodesta 2017 lähtien 1,55 %.</p> <p>Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on 132 207 euroa alijäämäinen, kun pysyvien vastaavien myyntivoitot 168 232 euroa on huomioitu</p>	Seurakunta teki vuonna 2025 lisäpoistoja seurakuntakodin poistoajan muutoksen takia 61 436 euroa. Lisäksi siunauskappeliin ja vainajien säilytystilaan tehtiin lisä-/kerta-poistoja yhteensä 49 086 euroa. Uuden strategian mukaisesti tiedottajan työsuhdetta jatkettiin 6 kuukautta. Kiinteistöihin tehtiin ylimääräisiä hankintoja.

	pois. Vuonna 2024 tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä oli 137 538 euroa ylijäämäinen ja 2023 vuonna 322 869 euroa ylijäämäinen.	
2. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/ali-jäämä -luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi, eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluonteisten erien tai metsänhoitosuunnitelman ylittävän myynnin toteuttamista.	Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 4 771 504 euroa.	Ei tarvetta toimenpiteille
3. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä tilikautena.	Maksuvalmius on 88 päivää. Vuonna 2024 maksuvalmius oli 61 päivää ja vuonna 2023 42 päivää.	Maksuvalmius parantunut vuosittain.
4. Henkilöstömenojen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuotena.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista: 2025: 60 % (59 %) 2024: 58 % (57 %) 2023: 59 % (57 %)	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on kasvanut vuonna 2025 johtuen kahden taluspäällikön palkkakuluista 8 kuukauden ajalta sekä tiedottajan työsuhteen jatkamisesta 6 kuukaudella. Kun ulkopuolisen rahoituksen OPAS-hankkeen palkkakulut vähennetään pois, on henkilöstökulujen osuus toimintakuluista 59 %. Aikaisempina vuosina 2023 ja 2024 sekä OPAS-hankkeen että Toivakan ja Joutsan seurakuntien osuus henkilöstökuluista on myös vähennetty ulkopuolisesta rahoituksesta johtuen.

2 Hallinto

Muuramen seurakunnan hallinto-organisaation rakenne:

KIRKKOVALTUUSTO

Kirkkovaltuusto on seurakunnan ylin päättävä toimielin. Kirkkovaltuusto on delegoinut päätösvaltaansa kirkkoneuvostolle erillisillä määräyksillä. Kirkkovaltuuston puheenjohtajaksi vuosiksi 2025–2026 on valittu Pirkko Hammaren ja varapuheenjohtajaksi Pasi Heikkilä.

Kirkkovaltuusto kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa ja käsitteli 53 pykälää. Kirkkovaltuuston jäsenet ja heidän kokouksiin osallistumiskertansa on lueteltu alla.

Kirkkovaltuuston jäsenet:

Aho Suvi-Jaana	7/7
Hammaren Pirkko, pj.	7/7
Heikkilä Pasi, varapj.	6/7
Jakobsson Maarit	6/7
Juujärvi Mikael	6/7
Juuti Asko	4/7
Kylmälahti Jani	4/7
Lahtinen Tommi	6/7
Lakka Tero	0/7
Minkkinen Pirjo	7/7
Niemelä Kirsi	7/7
Oksanen Aulikki	6/7
Pesonen Tommi	7/7
Piispanen Sallamari	4/7
Rajala Arto 30.6.2025 saakka	4/7
Roivainen Leena	6/7
Rousi Arttu	4/7
Salmela Matti	6/7
Tammivuori Elina	6/7
Tyrväinen Hannu	5/7
Vuorenmaa Kari	7/7
Wihinen Tommi	6/7
Äyräväinen Raine	6/7

Taluspäällikkö Heikki Kangas toimi kirkkovaltuuston sihteerinä 30.4.2025 asti.

1.5.2025 alkaen sihteerinä toimi taluspäällikkö Veera Heikkinen.

Nuorisovaltuuskunnan puheenjohtaja osallistui myös kirkkovaltuuston kokouksiin.

Kirkkovaltuusto on kertomusvuoden aikana käsitellyt seitsemässä kokouksessaan kirkkolain edellyttämät asia, joita ovat henkilövalinnat, seurakunnan toimintakertomuksen hyväksyminen, tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille. Lisäksi kirkkovaltuusto vahvisti kirkollisveroksi 1,55 vuodeksi 2026. Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027–2028 toiminta- ja taloussuunnitelma hyväksyttiin.

Kirkkovaltuuston keskeisimmät päätökset:

- Kirkkovaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta
- Kirkkoneuvoston varapuheenjohtajan ja hänen henkilökohtaisen varahenkilön valinta
- Kirkkoneuvoston jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varahenkilöiden valinta
- Itä-Suomen ja Keski-Suomen it-alueiden yhdistyminen 1.1.2026 alkaen
- Papin virkojen täyttäminen
- Kappalaisen viran haettavaksi laittaminen ja viran täyttäminen
- Pappilan myynti
- Kiinteistöstrategia
- Strategia
- Eron myöntäminen kirkkovaltuustosta Arto Rajalalle 1.7.2025 alkaen
- Uuden jäsenen kutsuminen kirkkovaltuustoon (Sallamari Piispanen kutsuttiin) sekä kirkkoneuvostoon Matti Salmelan varajäseneksi (Jari Raulo valittiin)
- Hautausmaakatselmus
- Perhetyöntekijän viran perustaminen, haettavaksi laittaminen ja valinta
- Organisaation tarkistaminen
- Hautaustoimen maksut 1.1.2026 alkaen
- Poistoaikojen muuttaminen
- Tiedottajan työsuhteen jatkaminen
- Luottamushenkilövalinnat Aluekeskusrekisterin yhteisjohtokuntaan vuosille 2026–2027

Aloitteet 2025

Luottamushenkilöt eivät tehneet aloitteita.

KIRKKONEUVOSTO 2025-2026

Kirkkoneuvosto johtaa seurakunnan käytännön toimintaa ja hallintoa sekä toimii kirkkovaltuuston valmistelu- ja täytäntöönpanoelimenä. Kirkkoneuvoston apuna toimivat esittelevät virkamiehet kukin vastuualueellaan. Vuosiksi 2025–2026 valittu kirkkoneuvosto kokoontui vuoden aikana 11 kertaa ja käsiteli 92 pykälää. Kirkkoneuvoston jäsenet ja heidän kokouksiin osallistumiskertansa on lueteltu alla.

Kirkkoneuvoston jäsenet:

Aho Suvi-Jaana	10/11
Jakobsson Maarit	10/11
Juujärvi Mikael, varapj.	10/11
Juuti Asko	5/11
Myllykoski Heikki, kirkkoherra, pj.	10/11
Oksanen Aulikki	9/11
Salmela Matti	10/11
Tammivuori Elina	11/11
Äyräväinen Raine	8/11

Kirkkoneuvostossa on läsnäolo- ja puheoikeus:

Hammaren Pirkko, kirkkovaltuuston pj.	10/11
Heikkilä Pasi, kirkkovaltuuston varapj.	11/11

Taluspäällikkö Heikki Kangas toimi kirkkoneuvoston sihteerinä 30.4.2025 saakka. 1.5.2025 alkaen sihteerinä toimi taluspäällikkö Veera Heikkinen.

Kirkkoneuvoston keskeisimmät päätökset:

Kirkkoneuvosto on valmistellut kaikki kirkkovaltuustolle esiteltävät asiat (tilinpäätös 2024, veroprosentti vuodeksi 2026, talousarvio vuodeksi 2026 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosiksi 2027–2028). Lisäksi se on käsitellyt ja hyväksynyt vuoden 2026 koulutussuunnitelman, hyväksynyt toimintayksiköiden ja tehtäväalueiden toimintakertomukset vuodelta 2024 sekä huolehtinut kirkkovaltuuston päätösten täytäntöönpanosta.

Kirkkoneuvosto teki seuraavat työntekijävalinnat:

- Taluspäällikön virkaan Veera Heikkisen 1.4.2025 alkaen
- I kappalaisen virkaan Seppo Viljasjärven 1.9.2025 alkaen
- Perhetyöntekijän virkaan Veera Valliuksen 1.2.2026 alkaen

Kirkkoneuvoston keskeisimmät päätökset:

- Kirkkoneuvoston koollekutsuminen
- Seurakunnan nimenkirjoitusoikeus
- Pellon vuokrasopimus
- Tiedottajan työsuhteen jatkaminen
- Hautausmaan huoltorakennuksen peruskorjauksen ja laajennuksen sekä kappelin vainajien kylmiön hankesuunnittelun aloittaminen
- Taimikon hoitotyöt vuodelle 2025
- Rakennuttajakonsultin valinta
- Hautausmaan hoitosuunnitelma

- Hautausmaan hanke, arkkitehti- ja pääsuunnittelijan valinta
- Tietosuojavastaavan nimeäminen Keski-Suomen it-alueen seurakuntiin vuosille 2026–2027

Seurakunnan sisäinen hallinnoiminen

Seurakunnan uudessa organisaatiossa kirkkoherra on pappien ja kanttoreiden esimies ja talouspäällikkö tukitiimin esimies. Kasvatuksen tiimissä ja aikuistyöntiimissä toimivat omat tiiminvetäjät esimiehinä.

Hallinnollinen johtoryhmä on toiminut koko vuoden. Hallinnollinen johtoryhmä käy läpi kirkkoneuvostoon tulevat asiat ennen kirkkoneuvoston kokousta. Johtoryhmään kuuluvat kirkkoherra, talouspäällikkö, kirkkovaltuuston puheenjohtaja sekä kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston varapuheenjohtajat.

Syksyllä 2025 aloitti toimintansa ohjausryhmä, johon kuuluvat kirkkoherra, talouspäällikkö sekä kasvatuksen esihenkilö ja aikuistyön esihenkilö.

Sisäisen tarkastuksen työryhmän jäsenet

Hammaren Pirkko, kirkkovaltuuston pj.
 Juujärvi Mikael, kirkkoneuvoston varapj.
 Kangas Heikki / Heikkinen Veera, talouspäällikkö

Myllykoski Heikki, kirkkoherra
 Salmela Matti

Sisäisen tarkastuksen työryhmä kokoontui yhden kerran vuonna 2025.

Kiinteän ja irtaimen omaisuuden tarkastusryhmän jäsenet

Juujärvi Mikael, kirkkoneuvoston varapj.
 Juuti Asko
 Kangas Heikki / Heikkinen Veera, talouspäällikkö
 Myllykoski Heikki, kirkkoherra
 Oksanen Aulikki
 Rousi Arttu

Kiinteän ja irtaimen omaisuuden tarkastusryhmä kokoontui yhden kerran vuonna 2025.

Toimikunnat

Rakennustoimikunnan jäsenet

Hammaren Pirkko, kirkkovaltuuston pj.
Heikkilä Pasi, kirkkovaltuuston varapj.
Juujärvi Mikael, kirkkoneuvoston varapj.
Juuti Asko
Kangas Heikki / Heikkinen Veera, talouspäällikkö
Lahtinen Tommi
Myllykoski Heikki, kirkkoherra
Salmela Matti

Rakennustoimikunta kokoontui viisi kertaa vuonna 2025.

Työsuojelutoimikunnan jäsenet

Honkonen Päivi, 1. varatyösuojeluvaltuutettu
Kangas Heikki / Heikkinen Veera, työsuojelupäällikkö
Karjalainen Anna, 2. varatyösuojeluvaltuutettu
Laasio Johanna, JUKO:n luottamusmies
Liikola Susanna, Kirkon Alat ry:n luottamusmies
Vilhuniemi Tarja, työsuojeluvaltuutettu

Työsuojelutoimikunta kokoontui neljä kertaa vuonna 2025.

Edustus yhteisjohtokunnissa

Keski-Suomen IT-yhteistyöalueen yhteisjohtokunta

Muuramen seurakunnan edustaja Seppo Viljasjärvi (varalla Heikki Myllykoski)

Keski-Suomen kehitysvammaistyön yhteisjohtokunta

Muuramen seurakunnan edustaja Jari Raulo (varalla Eija Rantanen)

Jyväskylän seurakunnan perheasiain neuvottelukeskus ja palveleva puhelin

Muuramen seurakunnan edustajana Tommi Wihinen (varalla Leena Roivainen)

Jyväskylän seurakunta sairaalasielunhoidon yhteisjohtokunta

Muuramen seurakunnan edustajana Aulikki Oksanen (varalla Maarit Jakobsson)

Muuramen Koskikoti-Säätiön hallitus

Muuramen seurakunnan edustajana Tommi Pesonen (varalla Tommi Wihi-
nen)

Tilintarkastusyhteisö:

Valtuustokaudella 2023–2026 tilintarkastajana toimii

KPMG Oy Ab, vastuullinen tilintarkastaja Esko Säilä, JHT, HT / Katri Hok-
kanen JHT, KHT, KRT

3 Henkilöstö

Henkilöstön määrä 31.12.2025:

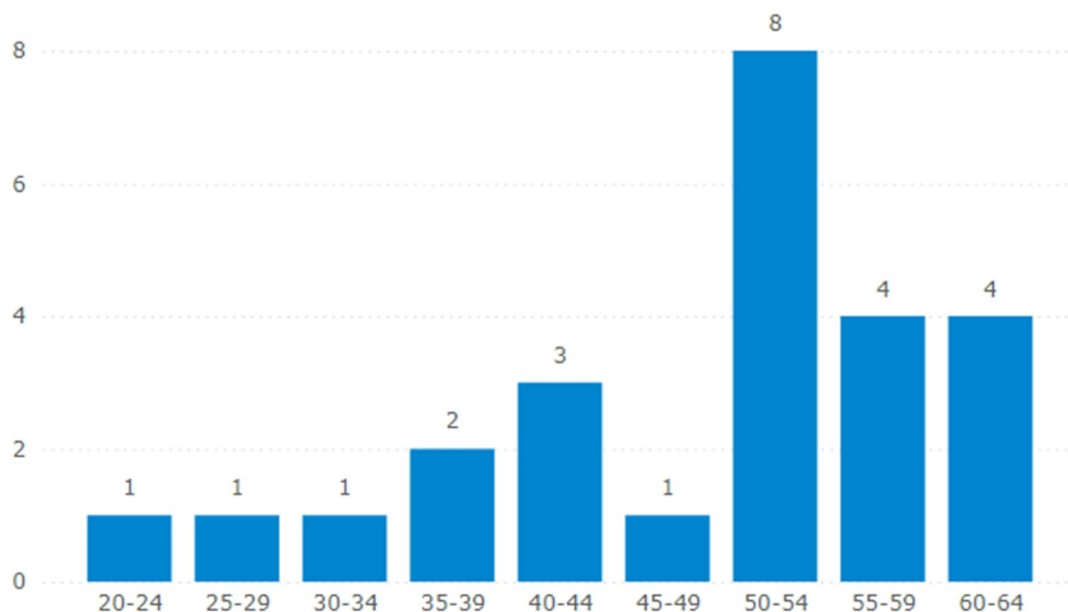
Seurakunnassa työskenteli yhteensä 25 henkilöä. Vakituksessa palvelussuhteessa oli 20 henkilöä, joista yksi henkilö oli osa-aikainen. Määräaikaisia henkilöitä oli viisi, he olivat kaikki naisia ja heistä kolme oli osa-aikaisia (yksi henkilö tarvittaessa töihin tuleva). Vakituksista henkilöistä naisia oli 14 henkilöä ja miehiä kuusi henkilöä. Edellisen vuoden tilinpäätöshetkellä henkilöstön kokonaismäärä oli 28 henkilöä, joista kaksi henkilöä oli virkavapaalla, ja kahden määräaikaisen henkilön työsuhde päättyi vuoden loppuun.

Lisäksi seurakunnassa oli kausityöntekijöitä eripituisissa työjaksoissa.

Henkilöstön määrä työaloittain

Seurakuntapapisto	3
Kirkkomuusikot	2
Diakoniatyöntekijät	3
Nuorisotyöntekijät	3
Varhaiskasvatuksen työntekijät	3
Muut seurakuntatyöntekijät	4
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	3
Hautausmaatyöntekijät	1
Kiinteistötyöntekijät	3
<u>Yhteensä</u>	<u>25</u>

Henkilöstön ikäjakauma

Henkilöstön keski-ikä on 48,8 vuotta.

Henkilöstön vaihtuvuus

Kuluneen vuoden aikana eläköityi yksi vakituinen henkilö, jonka tilalle rekrytoitiin uusi henkilö. Tämän lisäksi yksi vakituinen henkilö ja yksi määräaikainen henkilö aloittivat uutena. Yksi henkilö palasi virkavapaalta ja toinen perhevapaalta. Kahden määräaikaisen henkilön työsuhde päättyi.

Henkilöstökulut

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2025
Henkilöstökulut	-1 210 851,52	-1 347 398,17	-1 373 277,44
Palkat ja palkkiot	-992 832,52	-1 142 960,02	-1 145 386,70
Henkilösivukulut	-225 123,14	-246 654,07	-263 313,33
Henkilökulujen oikaisuerät	7 104,14	42 215,92	35 422,59
Matkakustannukset (oma henkilöstö)	-31 370,23	-23 327,89	-20 675,90
Ravitsemuspalvelut, henkilöstö (lounasetu)	-3 314,90	-3 487,49	-6 373,89
Koulutuspalvelut, henkilöstö	-13 833,97	-15 375,65	-17 569,80
Työterveyshuolto	-47 449,83	-50 480,03	-62 278,39
Muut palvelut (virike-etu, virkistysmatka)	-11 597,05	-10 954,06	-18 679,33

Henkilöstön koulutus

Henkilöstö on osallistunut koulutussuunnitelman mukaisiin koulutuksiin. Vuonna 2025 koulutuspäiviä oli 75 kappaletta. Koulutuspäivien määrä kasvoi edellisestä vuodesta 31,6 %.

Työterveyshuolto ja sairauspoissaolot

Sairauspoissaolojen määrä oli 723 päivää (451 päivää vuonna 2024, 389 päivää vuonna 2023, 742 päivää vuonna 2022). *(Vertailuvuosien 2023 ja 2024 päiviä korjattu.)*

Henkilöstön työterveyshuollosta on sopimus 1.1.2022 alkaen Mehiläinen Oy kanssa. Sopimus on voimassa toistaiseksi. Työterveyshuollon kanssa järjestettiin kaksi yhteistyötapaamista vuoden aikana. Tapaamisissa käytiin läpi työterveyden tilannekuvaa, palveluiden käyttöä ja kustannuksia sekä toimenpide-ehdotuksia.

Työhyvinvointi

Henkilöstölle järjestettiin työhyvinvointipäivät Rantasalmen Järvisydän kylpylässä 19.–21.5. Ohjelmassa oli risteily luonnonpuistoon, rentoutumista kylpylässä ja vapaavalintaista toimintaa hotellin tarjoamista aktiviteeteista.

Henkilökunnan hyvinvointiin panostetaan tarjoamalla henkilöstön käyttöön Edenred-virike-etua 400 euroa/vuosi. Lisäksi on mahdollisuus käyttää Edenred-lounasetua.

Joulun alla henkilöstö kokoontuu yhteiseen messuun ja ruokailee yhdessä.

Henkilöstökulut suhteessa verotuloihin

Tilivuosi	Henkilöstökulut verotuloista (%)
2025	57,42
2024	57,07
2023	52,20

Henkilöstökulujen määrä on viime vuosina noussut. Henkilöstökulujen osuus verotuloista on myös kasvanut. Tilinpäätösvuoden henkilöstökulut olivat 1,373 miljoonaa euroa. Kirkollisverotuloja kertyi 2,392 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut kasvoivat edellisestä vuodesta 1,9 % (25 880 euroa) ja kirkollisverotulot 1,3 % (30 740 euroa).

Henkilöstökulujen nousuun on vaikuttanut uuden työehtosopimuksen mukainen palkankorotus 1.4.2025, jolloin palkkoihin tehtiin 2,5 % yleiskorotus. Henkilöstökuluja nosti myös kahden talouspäällikön yhtäaikaiset palkkakulut osan vuotta sekä tiedottajan työsuhteen jatkaminen puolella vuodella. Kun ulkopuolisen rahoituksen OPAS-

hankkeen palkkakulut vähennetään pois, on henkilöstökulujen osuus kirkollisverotuloista 56,8 % vuonna 2025.

Aikaisempina vuosina henkilöstökuluissa on ollut mukana myös Muuramen, Toivakan ja Joutsan seurakuntien yhteisen taloustoimiston palkkakulut OPAS-hankkeen palkkakulujen lisäksi. Tulopuolella on näihin ollut vastaava ulkopuolinen rahoitus.

Muuramen seurakunnassa ei ole laadittu erillistä henkilöstösuunnitelmaa, koska vakituisen henkilöstön määrä on ollut alle 20 henkilöä. Henkilöstösuunnittelua tehdään kuitenkin säännöllisesti, koska seurakunta panostaa mahdollisimman toimivaan ja tarkoituksenmukaiseen henkilöstöresurssien hyödyntämiseen.

4 Ympäristö

Kirkon energia- ja ilmastostrategian tavoitteena on, että kirkko on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä ja öljytön vuonna 2025. Seurakunta aloitti ympäristöohjelmaa varten tietojen keruun vuonna 2025. Alkaneen hautausmaan rakennusten peruskorjaus-/laajennushankkeen yhteydessä otetaan ympäristöasiat huomioon kuten tehtiin myös vuonna 2024 käyttöön otetun seurakuntakodin kohdalla. Uudessa seurakuntakodissa on mm. maalämpö, johon liitettiin kirkko, sähköautojen latauspiste sekä aurinkokennot katolla.

Seurakunnan jokapäiväisessä työssä huomioidaan ympäristö arkisia valintoja tehdessä. Seurakunnassa pyritään paperittomaan toimintaan kaikessa toiminnassa, missä se on mahdollista. Dokumentteja käsitellään ensisijaisesti sähköisessä muodossa. Jos dokumentteja joudutaan tulostamaan, ne tulostetaan mahdollisuuksien mukaan kaksipuolisina. Seurakunta suosii myös ympäristöystävällisiä elintarvikkeita. Yksittäispakattujen tuotteiden käyttöä vähennetään samoin kuin jätteen syntymistä. Syntyvät jätteet lajitellaan.

Seurakunnan metsiä hoidetaan metsäsuunnitelman (metsälaki, 1093/1996) mukaisesti. Periaatteena on, että metsiä ja metsämaita hoidetaan niin, että niiden monimuotoisuus, tuottavuus, uusiutumiskyky ja elinvoimaisuus säilyy, eikä aiheuteta vahinkoa muille ekosysteemeille. Tahtotila on turvata tuleville sukupolville yhtä hyvät tai paremmat toimintamahdollisuudet kuin nykyisillä sukupolvilla on.

5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Muuramen kunnan väestömäärän kasvusta huolimatta seurakunnan jäsenmäärän ennustetaan laskevan n. 1 %:n vuosivauhtia. Jäsenmäärän laskiessa kirkollisverotulojen ennakoidaan kuitenkin kasvavan n. 4 % vuosittain vuoteen 2030 mennessä kasvun hidastuessa n. 2 prosenttiin vuosikymmenen loppua lähestyttäessä (FCG 16.10.2025). Kirkollisverotulojen kasvua selittäviä tekijöitä ovat kunnan veropohja, ansiotulojen nousu verotuksen keventyessä sekä työttömyysasteen ennustettu lasku.

	Jäsenet, henk.	Muutos vuo- desta 2024, henk. (7 244)	Muutos vuodesta 2024 %	Kirkkoon kuulu- vuus, %	Kirkollis- verotulot (1,55 %)
2025	7 190	-54	-0,7	67,5	2 392 000
2026	7 158	-86	-1,2	66,0	2 598 000
2027	7 076	-168	-2,3	64,8	2 712 000
2028	7 002	-242	-3,3	63,7	2 830 000
2029	6 918	-326	-4,5	62,6	2 969 000
2030	6 827	-417	-5,8	61,5	3 035 000
2031	6 759	-485	-6,7		
2032	6 691	-553	-7,6		
2033	6 624	-620	-8,6		
2034	6 558	-686	-9,5		
2035	6 492	-752	-10,4		

Seurakunnan talous on toistaiseksi vakaa. Taloustilannetta tarkkaillaan ja reagoidaan ennakoivasti. Taloutta haastavat tulopuolella kirkollisverotuloihin liittyvät asiat valtion rahoituksen leikkausten kanssa. Talous pidetään tasapainoisena tarkalla suunnittelulla. Toimintakuluissa säästetään ja hankintojen tarpeellisuutta mietitään.

Henkilöstökulut ovat suurin yksittäinen kuluerä taloudessa. Henkilöstön määrää ja tehtävänkuvia tarkastellaan aika ajoin vastaamaan strategiaa sekä jäsenistön tarpeita ja odotuksia. Lähivuosina on odotettavissa useamman työntekijän eläkkeelle siirtymiä, joten näihin varaudutaan suunnittelulla ja ennakoinnilla pyrkien turvaamaan riittävät resurssit seurakunnan toiminnan toteuttamiseksi tulevaisuudessakin.

Kiinteistöstrategia valmistui vuoden 2025 aikana kirkkohallituksen mallin mukaisena ja sitä päivitetään vuosittain. Strategiassa kiinnitetään huomiota siihen, että kiinteistökanta on ympäristöystävällistä, eikä ole kiinteistöjä, jotka eivät ole toiminnan kannalta välttämättömiä. Kiinteistöstrategiassa tarkastellaan, mitkä kiinteistöt toimivat ja mistä voidaan luopua. Strategiaan kirjattiin kehitettäväksi kohteiksi Mehtolan rakennukset sekä seurakuntamaja. Neihtyen saaret suunnitellaan myytäväksi tulevaisuudessa.

Syksyllä 2025 lähti käyntiin hautausmaan rakennusten, siunauskappelin ja huoltorakennuksen, peruskorjaus-/laajennushanke. Hankkeen arvioidaan valmistuvan vuoden 2028 alkupuolella. Ennen kirkon 100-vuotisjuhlaa kirkko kunnostetaan, jotta juhluvuonna 2029 kirkko on taas arvoisessaan kunnossa. Nämä investoinnit tulevat lisäämään seurakunnan vieraan pääoman määrää, joka tarkentuu, kun hankesuunnitelmat etenevät.

6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuus-tekijöistä

Strategiset riskit

Epävakaa maailmantilanne vaikuttaa ja tulee vaikuttamaan Suomen geopoliittiseen asemaan.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisia riskejä ovat muun muassa henkilöstön osaaminen, saatavuus sekä sitoutuminen, tietojärjestelmien toimivuus, tietosuojan ja tietoturvaan liittyvät riskit, valtiovallan toimet ja lainsäädännön muutokset sekä kunnan väestörakenne. Digitalisaation eteneminen kiihtyy, mikä edellyttää tietosuojan ja -turvaan liittyvien asioiden hallinnan ja valvonnan tehostamista.

Taloudelliset riskit

Taloudellisena riskitekijänä voidaan pitää jäsenmäärän alenemista ja jäsenistön ikärakennetta sekä niiden myötä tapahtuvaa verotulopohjan heikkenemistä pidemmällä aikavälillä. Investointien rahoituksellinen kattaminen ja vuosikatteen riittäminen ovat

tulevaisuudessa huomion alla. Lisäksi kirkon lakisääteisten yhteiskunnallisten tehtävien rahoituspohjan muutokset ovat tulevaisuuden riski.

Riskienhallinta

Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä.

Riskienhallintatoimenpiteitä on vuoden aikana tehty seuraavasti:

- Kiinteistöt: Kiinteistöjä on huollettu ja kunnostettu kiinteistöstrategian mukaisesti sekä suoritettu lakisääteiset tarkastukset.
- Henkilöstö: Henkilökunnan työterveyshuollon toteuttaa Mehiläinen Oy. Varhaisen tuen malli on käytössä ja työpaikkakäyntejä sekä -selvityksiä tehdään suunnitelman ja tarpeen mukaan. Työhyvinvointiin on panostettu työyhteisöohjauksella.
- Lainat ja sijoitukset: Seurakuntakodin lainaa lyhennetään suunnitelmien mukaan. Kirkon peruskorjauksen laina maksettiin loppuun vuoden 2025 aikana. Sijoitukset ovat vähäisiä ja jo aikoinaan tehtyjä.
- Tietohallinto, tietosuojaja tietoturva: Seurakunnan tietohallinnon palvelut hankitaan Keski-Suomen IT-alueelta, jolla on tekninen vastuu tietosuojasta. IT-alue hankkii ja ylläpitää käytettäviä tietoturvaohjelmia. Seurakuntalaisten henkilötietoja käsitellään vain silloin, kun se on seurakuntalaisten asioiden hoitamiseksi välttämätöntä. IT-alue on järjestänyt netissä tehtävää tietosuojakoulutusta koko henkilöstölle.
- Hallinto: Viranhaltijapäätökset on annettu tiedoksi ja toimenpiteitä varten kirkkoneuvostolle. Kirkkoneuvosto ei ole käyttänyt otto-oikeuttaan tehtyihin viranhaltijapäätöksiin.
- Taloushallinto: Laskujen ja tositteiden hyväksymismenettelystä on ohjeet. Kassavarojen käsittelystä on erilliset ohjeet.

Riskien taloudellisilta vaikutuksilta suojautumiseksi seurakunnalla on tavanomaiset omaisuus-, toiminta- ja henkilöstövakuutukset.

Seurakunnalla ei ole meneillään oikeudenkäyntejä eikä riita-asioita.

7 Selvitys sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa kohtuullisella varmuudella, että seurakunnan toiminta ja hallinto on hoidettu asiallisesti, avoimesti, tuloksellisesti, laadukkaasti ja lainmukaisesti. Sisäistä valvontaa ovat kaikki toimenpiteet, jotka edeltävät töiden sujuvuutta, toimintavarmuutta ja tarkoituksenmukaisuutta seurakunnan tavoitteiden saavuttamiseksi nykyhetkestä tulevaisuuteen. Sisäinen valvonta tukee organisaatiota tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Seurakunnan toiminnassa on noudatettu Muuramen seurakunnan hallintosääntöä, taloussääntöä sekä sisäisen valvonnan ohjeita hallinnon ja talouden hoidossa. Hallintosääntö ja taloussääntö päivitettiin joulukuussa 2024 (KV 4/2024) ja se astui voimaan 1.1.2025 alkaen. Hallintosääntöön kirjattiin arvioinnin johtokunnasta, että se korvaa sisäisen tarkastuksen työryhmän seuraavan valtuustokauden alusta alkaen. Johtokunnan toimialana on arvioida seurakunnan toiminnan ja talouden tarkoituksenmukaisuutta, vaikuttavuutta ja raportointia sekä talouden tasapainoa. Seurakunnan talouden ja hallinnon valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä päivittäisen esihenkilövalvonnan kanssa muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen tarkastus järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi ja siitä vastaavat tilintarkastajat. Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline ja siitä vastaa kirkkoneuvosto.

Muuramen seurakunnassa on olemassa 4.12.2017 hyväksytyt seurakunnan sisäisen valvonnan ohjeet, jotka on valmisteltu Kirkkohallituksen vuonna 2004 antamien ohjeiden mukaisesti. Seurakunnan sisäisen valvonnan ohjeet on tehty henkilöstön ja luottamushenkilöiden yhteistyönä. Tilintarkastaja antaa lausunnon siitä, onko sisäinen valvonta järjestetty asianmukaisesti.

Viranhaltijapäätökset on annettu tiedoksi ja toimenpiteitä varten kirkkoneuvostolle. Kirkkoneuvosto ei ole käyttänyt otto-oikeuttaan tehtyihin viranhaltijapäätöksiin.

Laskujen ja tositteiden hyväksymismenettelystä on ohjeet. Kassavarojen käsittelystä on erilliset ohjeet.

Sisäisen valvonnan työkaluihin kuuluvat mm. ohjesääntöjen ajan tasalla pitäminen ja niiden sisällön kehittäminen lainsäädännön ja kirkkohallituksen ohjauksen sekä käytännön kokemusten pohjalta. Seurakunnan käteiskassa tarkastetaan säännöllisin väliajoin. Talousarvion toteutumisesta on ohjeistettu työntekijöitä katsomaan raportit kuukausittain ja kirkkoneuvostolle esitetään raportit maaliskuun, kesäkuun ja syyskuun toteutuman valmistuttua.

Seurakunnassa suoritetaan vuosittain kiinteän ja irtaimen omaisuuden katselmus ja hautausmaakatselmus. Metsiä hoidetaan metsäsuunnitelman mukaisesti ja henkilöstöä koulutetaan ja kehitetään suunnitelmallisesti.

Riskien hallinnan järjestäminen

Muuramen seurakunnassa on arvioitu seurakunnan strategisia, toiminnallisia ja taloudellisia riskejä.

Riskienhallintatoimenpiteitä on tehty seuraavasti:

- Kiinteistöissä on pelastussuunnitelmat ja kameravalvonta.
- Kirkossa käytetään led-kynttilöitä kaikkialla muualla paitsi alttarilla.
- Kirkollinen esineistö inventoidaan ja vakuutusarvot tarkistetaan säännöllisesti.
- Henkilökunnan työterveyshuollon toteuttaa Mehiläinen Oy. Varhaisen tuen malli on käytössä ja työpaikkakäyntejä ja -selvityksiä tehdään suunnitelman ja tarpeen mukaan. Henkilökunnalle järjestetään EA-koulutusta säännöllisesti.
- Seurakuntatalon rakentamisesta on lainaa. Kirkon remonttilaina on maksettu kokonaan pois.
- Seurakunnan maksuvalmiutta seurataan ja tulevien vuosien lainatarpeet huomioidaan.
- Rakennusten poistosuunnitelma on päivitetty Kirkkohallituksen suosituksen mukaisesti.
- Sijoitukset ovat vähäisiä ja jo aikanaan hankittuja.
- Tietohallinnon palvelut hankitaan Keski-Suomen IT-alueelta, joilla on tekninen vastuu tietosuojasta. IT-alue hankkii ja ylläpitää käytettäviä tietoturvaohjelmia. Seurakuntalaisten henkilötietoja käsitellään vain silloin, kun se seurakuntalaisten asioiden hoitamiseksi on välttämätöntä.

- Taloudellisilta vaikutuksilta suojautumiseksi on tavanomaiset omaisuus-, toiminta- ja henkilövakuutukset sekä lisäksi henkilökunnan vapaa-ajan tapaturmavakuutus.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen

Sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu kuluvana vuonna puutteita. Talouden ja toiminnan toteutumisesta on raportoitu kirkkoneuvostolle vuoden aikana neljä kertaa. Talousraportointia kehitettiin ja avaintunnuslukuja seurattiin mm. raportointien yhteydessä. Kassat tarkastettiin vuoden aikana kerran ohjeistuksen mukaisesti. Kirkon palvelukeskuksen kanssa taloushallinnon prosessien sujuvuutta ja sisäistä valvontaa parannetaan erityisesti tilinpäätösprosessin osalta.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä organisaation sisäisiä toiminta- ja menettelytapoja, joilla pyritään kohtuullisella varmuudella varmistamaan, että seurakunnan toiminta ja hallinto on hoidettu asiallisesti, avoimesti, tuloksellisesti, laadukkaasti ja lainmukaisesti. Tilintarkastaja antaa lausunnon siitä, onko sisäinen valvonta järjestetty asianmukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja ohjeet on valmisteltu Kirkkohallituksen vuonna 2004 antamien ohjeiden mukaisesti henkilöstön ja luottamushenkilöiden yhteistyönä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kirkkoneuvosto. Johtavat viranhaltijat huolehtivat sisäisen valvonnan toimeenpanosta omalla vastuualueellaan. Sisäisen valvonnan vastuu on kaikilla toimielimillä ja työntekijöillä.

Seurakunnan erilaiset vastuut on kuvattu hallintosäännössä. Työntekijöiden tehtävänkuvaukset käydään vuosittain läpi, jotta varmistetaan niiden ajantasaisuus. Työilmapiiriä seurataan kahden vuoden välein tehtävän kyselyn avulla. Tuloksia analysoidaan ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin. Henkilöstöä kannustetaan ammattitaidon kehittämiseen.

8 Talouden tunnusluvut

Tuloslaskelman tunnusluvut

	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista (%)	17,46	12,32
Vuosikatteen osuus poistoista (%)	111,89	256,02
Vuosikate (€/jäsen)	47,16	31,15

Muuramen seurakunnassa toimintatuottojen osuus toimintakuluista nousi vuodesta 2024 noin 5 prosenttia. Toimintatuottojen kasvuun vaikutti metsäsuunnitelman mukainen puunmyynti ja pysyvien vastaavien myyntivoitot (kiinteistö ja määräala), vaikkakin korvauksien summa OPAS-hankkeen päättymisen takia pieneni huomattavasti.

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista (%) osoittaa, kuinka paljon seurakunnan toimintakuluista on katettu toimintatuotoilla (= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - /+ \text{Valmisteverastojen lisäys/vähennys} + \text{Valmistusomaan käyttöön})$).

Vuosikatteen osuus poistoista 111,89 % kertoo, että vuosikatteen määrä riitti hyvin kattamaan poistot. Seurakuntakodin poistoaikoihin tehtiin muutos Kirkkohallituksen suosituksen mukaisesti ja tämä tarkoitti 61 436 euroa lisää poistoja. Siunauskappelin katon ja vainajien säilytystilan kertapoistoa sekä siunauskappelin toimistotilojen lisäpoistoa tehtiin yhteensä 49 086 euroa. Vuosikatteen osuus poistoista tulisi olla vähintään 100 %.

Vuosikatteen osuus poistoista (%): Vuosikate jaettuna poistot * 100.

Vuosikate euroa/jäsen oli 47,16.

Vuosikate euroa/jäsen on tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arviointiin. Tunnuslukua laskettaessa vuosikate jaetaan seurakunnan tilivuoden päättyessä läsnä olevalla jäsenmäärällä.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Rahavarat kasvoivat 172 373,01 euroa tilikauden aikana. Rahavarat olivat tilikauden lopussa 669 847,27 euroa. Kun summa sisältää lahjoitusrahastojen ja muiden toimeksiantojen rahavaroja 69 910, 11 euroa, seurakuntatalouden käytettävissä olevat rahavarat 31.12.2025 olivat 599 937,16 euroa.

	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024
Investointien tulorahoitusprosentti (%)	5 940,91	256,47
Rahavarojen riittävyys (pv)	88	61
Lainanhoitokate	1,86	1,10

Investointien tulorahoitusprosentti (%) 5 940,91 % näyttää suurelta edelliseen vuoteen verrattuna. Hautausmaan huoltorakennuksen ja siunauskappelin peruskorjaus-/laajennushankkeelle kirjattiin konsultin ja suunnittelun kuluja yhteensä 5 707 euroa. Vuosikatteeseen 339 054 euroa verrattuna kulut olivat vähäisiä, mikä nosti prosenttilukua. Vuonna 2024 maksettiin seurakuntakodin investoinnin urakkaosuuksien loppumaksut. (*Vertailuvuoden prosentti korjattu*).

Investointien tulorahoitusprosentti (%): $(= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno)$.

Rahavarojen riittävyys oli 88 päivää (kriisiytyvän seurakunnan mittari on alle 90 päivää). Maksuvalmius on parantunut vuosittain: vuonna 2023 maksuvalmius oli 42 päivää ja vuonna 2024 61 päivää.

Rahavarojen riittävyys (pv): $(= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella})$. Rahavaroista vähennetään seurakunnan rahoitusarvopapeihin sekä rahat ja pankkisaamisiin sisältyvät toimeksiantojen varat.

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2025 lainoja oli jäljellä 2 220 000 euroa (seurakuntakodin laina). Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman, korkojen ja lyhennysten maksuun. Tunnusluvun ollessa yli kaksi, kertoo se seurakunnan hyvästä maksukyvyistä. Lainanhoitokate parani edellisestä vuodesta ollen 1,86 (vuonna 2024 1,10).

Lainanhoitokate: $(= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainan lyhennykset))$.

Investoinnit 2025

Tuloyksikkö	Kustannus- arvio	Toteuma yhteensä	Ed. vuosien käyttö	TA kuluva	Talous- arvio- muutokset	Talous- arvio- muutosten jälkeen	Toteuma kuluva menot	Toteuma kuluva tulot	Toteuma kuluva yhteensä	Yli/Alli	T-%	Kust. arviosta käytetty 31.12.
1012020202 - Hautaansiunaaminen	-250 000,00	-1 116,95					-1 116,95		-1 116,95	1 116,95		0,4
2013479 - Siunauskappeli rakennushanke	-250 000,00	-1 116,95					-1 116,95		-1 116,95	1 116,95		0,4
1014030420 - Hautausmaiden ylläpito	-200 000,00	-4 590,16					-4 590,16		-4 590,16	4 590,16		2,3
2013254 - Hautausmaarakennus hanke	-200 000,00	-4 590,16					-4 590,16		-4 590,16	4 590,16		2,3
Yhteensä	-450 000,00	-5 707,11					-5 707,11		-5 707,11	5 707,11		1,3

Taseen tunnusluvut

Taseen loppusumma on 8,802 miljoonaa euroa. Tase pieneni 151 273,80 eurolla. Pysyvät vastaavat olivat 8,058 miljoonaa euroa ja ne pienenivät 304 091,17 euroa. Muutos aiheutui lähinnä poistoista tasearvon laskiessa, mutta myös määrääalan myynnistä. Tase-erien välillä eroja näkyy rakennuksissa sekä ennakkomaksuissa ja kesken-eräisissä hankinnoissa johtuen seurakuntakodin valmistumisesta ja hautausmaan rakennusten hankkeelle kirjatuista kuluista. Vaihtuvat vastaavat olivat yhteensä 0,68 miljoonaa euroa, joista saamiset ja sijoitukset 26 538 euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat tilikauden lopussa 653 247 euroa. Rahavarat kasvoivat 172 373,01 euroa. Oma pääoma kasvoi 36 024,41 euroa eli tilikauden ylijäämän verran.

	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024
Omavaraisuusaste (%)	70,46	68,86
Rahoitusvarallisuus (€/jäsen)	-264,18	-308,67
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	87,62	96,67
Lainakanta (€/jäsen)	308,76	333,46

Muuramen seurakunnan omavaraisuusaste on noussut edellisestä vuodesta 1,6 % ja rahoitusvarallisuus on parantunut, vaikka onkin negatiivinen. Suhteellinen velkaantuneisuus on laskenut 9,05 % ja lainakanta pienentynyt. Seurakunta maksoi vuonna 2025 kokonaan pois Kirkon remonttilainan. Tulevaisuuden rakennusinvestoinnit vaikuttavat tasearvoihin ja poistoihin nostavasti. *(Vertailuvuoden rahoitusvarallisuus (€/jäsen) on korjattu.)*

Omavaraisuusaste (%): $(= 100 * (Oma\ pääoma + Poistoero + Vapaaehtoiset\ varaukset - Ainaishoitosopimusten\ pääomat) / (Koko\ pääoma - Toimeksiantojen\ pääomat - Saadut\ ennakot))$.

Rahoitusvarallisuus euroa/jäsen: (= [(Saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) - (Vieras pääoma - Saadut ennakot)] / Jäsenmäärä).

Suhteellinen velkaantuneisuus (%): (= 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot).

Lainakanta euroa/jäsen: (= [Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat+ Siirtovelat + Muut velat)] / Jäsenmäärä).

9 Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamistoimenpiteiksi

Muuramen seurakunnan tilikauden tulos on 36 024,41 euroa ylijäämäinen.

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että tilikauden ylijäämä 36 024,41 euroa kirjataan taseen pääoman tilille: Tilikauden ylijäämä/alijäämä.

Taseen omassa pääomassa oleva edellisten tilikausien ylijäämä ennen vuoden 2025 tilinpäätöksen ylijäämäkirjausta on 4 771 504,21 euroa. Kirkkojärjestyksen edellyttämään esitykseen toimenpiteistä talouden tasapainottamiseksi ei ole tarvetta.

II Talousarvion toteutuminen

1 Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalousosa

Muuramen seurakunnan sitovuustaso kirkkovaltuustoon nähden on pääluokkataso, toimintakate 1.

Taulukoiden talousarvioluvut eivät sisällä sisäisiä eriä. Toteumaluvuissa sisäiset erät ovat mukana.

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	262 906,00		262 906,00	423 551,17	-160 645,17	161,1
Toimintakulut (ulkoiset)	-2 331 640,00	-168 600,00	-2 500 240,00	-2 313 565,30	-186 674,70	92,5
Toimintakate 1	-2 068 734,00	-168 600,00	-2 237 334,00	-1 890 014,13	-347 319,87	84,5
Toimintatuotot (sisäiset)				740 300,14	-740 300,14	0,0
Toimintakulut (sisäiset)				-740 300,14	740 300,14	0,0
Toimintakate 2	-2 068 734,00	-168 600,00	-2 237 334,00	-1 890 014,13	-347 319,87	84,5
Poistot ja arvonalentumiset	-200 509,00		-200 509,00	-303 029,93	102 520,93	151,1
Laskennalliset erät	-375 501,00		-375 501,00	-407 217,68	31 716,68	108,4
Sisäiset korkokulut	-259 523,00		-259 523,00	-171 051,03	-88 471,97	65,9
Sisäiset vyörytyserät	-115 978,00		-115 978,00	-236 166,65	120 188,65	203,6
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-2 644 744,00	-168 600,00	-2 813 344,00	-2 600 261,74	-213 082,26	92,4

HALLINTO (pääluokka 1)

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1 - Hallinto						
Toimintatuotot (ulkoiset)	5 000,00		5 000,00	6 727,40	-1 727,40	134,5
Toimintakulut (ulkoiset)	-474 350,00	-55 200,00	-529 550,00	-527 104,29	-2 445,71	99,5
Toimintakate 1	-469 350,00	-55 200,00	-524 550,00	-520 376,89	-4 173,11	99,2
Toimintakate 2	-469 350,00	-55 200,00	-524 550,00	-520 376,89	-4 173,11	99,2
Laskennalliset erät	-20 487,00		-20 487,00	493 356,96	-513 843,96	-2 408,1
Sisäiset vyörytyserät	-20 487,00		-20 487,00	493 356,96	-513 843,96	-2 408,1
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-489 837,00	-55 200,00	-545 037,00	-27 019,93	-518 017,07	5,0

Hallintoelimet 101

Hallintoelimet vastaavat seurakunnan strategisesta johtamisesta ja ylimmästä päätöksenteosta. Seurakunnan päätösvaltaa käyttävät hallintoelimet ovat kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutumisen
Kaikki luottamushenkilöt ovat osallistuneet kokouksiin.	Osallistujaluettelo	Ei

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1011010110 - Luottamustoimi						
Toimintakulut (ulkoiset)	-17 850,00		-17 850,00	-10 566,18	-7 283,82	59,2
Toimintakate 1	-17 850,00		-17 850,00	-10 566,18	-7 283,82	59,2
Toimintakate 2	-17 850,00		-17 850,00	-10 566,18	-7 283,82	59,2
Laskennalliset erät	-1 225,00		-1 225,00	10 566,18	-11 791,18	-862,5
Sisäiset vyörytyserät	-1 225,00		-1 225,00	10 566,18	-11 791,18	-862,5
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-19 075,00		-19 075,00	-0,00	-19 075,00	0,0

Taloushallinto, henkilöstö- ja yleishallinto 105 (sis. työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut ja kirkkoherranviraston kustannukset)

Taloushallinnon tehtävänä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa talouspalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Taloushallinto kehittää taloussuunnittelua ja raportointia, jotta se pystyy tuottamaan reaaliaikaista tietoa talouden tilanteesta niin tehtävälle kuin luottamushenkilöillekin päätöksenteon tueksi. Taloushallinnon vastuulle kuuluu myös kiinteistöjen hoito ja isännöinti sekä toimistopalvelut.

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa henkilöstöpalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Henkilöstöhallinto kehittää henkilöstösuunnittelua ja henkilöstöhallinnon prosesseja sekä raportoi henkilöstöasioista. Henkilöstöhallinnon vastuulle kuuluu myös henkilöstön koulutus, työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut, TYKY-päivät, liikunta- ja kulttuurisetelit.

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
Irtaimen omaisuuden luettelointi ja päivittäminen	Irtaimistoluettelo on päivitetty.	Toteutui osittain. Työ suunniteltiin tehtäväksi Jämsän seurakunnan asiantuntijan toimesta. Henkilö ei pystynyt suorittamaan työtä. Seurakunnan osalta alustava tarkastus tehtiin.
Basis-järjestelmän tiedot ovat ajan tasalla.	Seurakunnan koko kiinteistökanta on viety Basis-järjestelmään, tiedot ja niiden luokittelut on tarkastettu.	Kyllä.
Edistämme työhyvinvointia ja työssäjaksamista.	Kaksi työhyvinvointiin keskittyvää päivää on järjestetty ja 90 % työntekijöistä on osallistunut niihin.	Toteutui päivien osalta, mutta ei työntekijämäärän osalta.
Kiinteistöstrategia on tehty	Kiinteistöstrategia laaditaan kirkkohallituksen antaman mallin pohjalta yhdessä luottamushenkilöiden kanssa	Kyllä.

Ympäristödiplomi on tehty	Kaikkien työntekijöiden osallistuminen ympäristödiplomin tekoon.	Ympäristödiplomin tietojen kerääminen aloitettiin. Kirkkoneuvosto teki päätöksen (KN1/2026), ettei ympäristödiplomia lähdetä hakemaan.
---------------------------	--	--

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1011050000 - Taloushallinto						
Toimintatuotot (ulkoiset)	5 000,00		5 000,00	6 727,40	-1 727,40	134,5
Toimintakulut (ulkoiset)	-437 300,00	-55 200,00	-492 500,00	-501 043,01	8 543,01	101,7
Toimintakate 1	-432 300,00	-55 200,00	-487 500,00	-494 315,61	6 815,61	101,4
Toimintakate 2	-432 300,00	-55 200,00	-487 500,00	-494 315,61	6 815,61	101,4
Laskennalliset erät	-19 262,00		-19 262,00	494 315,61	-513 577,61	-2 566,3
Sisäiset vyörytyserät	-19 262,00		-19 262,00	494 315,61	-513 577,61	-2 566,3
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-451 562,00	-55 200,00	-506 762,00	-0,00	-506 762,00	0,0

Kirkkoherranviraston tehtävänä on seurakunnan toimitusten aika-, paikka- ja työntekijävarausten hoitaminen, asiakaspalvelu, tiedottaminen ja toimistotehtävien hoitaminen.

TEEMA:	TOIMINTA:	TAVOITELTU VAIKUTUS:	ARVIOINTI VUODEN LOPUSSA:
<p>TAVOITTAVA TOIMINTA:</p> <p>(miten tavoitamme, kutsumme ja kohtaamme seurakuntalaisia?)</p>	<p>1. Virastokäynneistä tehdään mahdollisimman hyvä kokemus</p>	<p>1. Asiakkaille jää hyvä kokemus virastokäynneistä</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Virasto on usein ensimmäinen kontakti esim. hautajaisissa; kohtaamiset ovat merkittäviä - Viraston työntekijän kouluttaminen surun ja kriisin kohtaamiseen tärkeää; osallistuu kriisikoulutukseen
<p>SYVENTÄVÄ TOIMINTA:</p> <p>(miten autamme, opeutamme ja rohkaisemme seurakuntalaisia uskossa?)</p>	<p>1. Nettisivujen tietojen säännöllinen päivittäminen, jotta tiedot olisivat ajan tasalla.</p>	<p>1. Kun informaatio on ajan tasalla, sujuvat käytännön asiat helpommin ja seurakuntalaisten on helpompi tietää, missä mennään.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kerätään palautetta nettisivuista 	<ul style="list-style-type: none"> - Nettisivuja on päivitetty ja uusi Lukkari otetaan käyttöön vuonna 2026 - Päävastuu nettisivuista on tiedottajalla
<p>VARUSTAVA TOIMINTA:</p> <p>(miten koulutamme, ohjaamme ja valtuutamme seurakuntalaisia ottamaan vastuuta ja löytämään paikkansa?)</p>	<p>1. Lisäämällä ja päivittämällä toimintuksiin, tapahtumiin ja tilojen vuokraamiseen liittyvää informaatiota</p> <p>2. Erityisesti uuden seurakuntakodin imagon kehittämisen asiakkaille helposti lähestyttävänä tilana</p>	<p>1. Lisäämällä informaatiota sekä sujuvoittamalla asiakaskokemusta seurakunnan toiminta ja palvelut voidaan kokea yhä enemmän matalan kynnyksen toiminnaksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palaute suullisesti/kirjallisesti/sähköpostitse 	<ul style="list-style-type: none"> - Tilavuokrat on päivitetty - Nettiin uudet kuvat ja selityksen tiloista tulossa 2026

Kirkonkirjojenpito 107

Seurakunta ostaa palvelut Lapuan hiippakunnan aluekeskusrekisteriltä, joka huolehtii seurakunnan jäsenten väestökirjanpitoon liittyvistä tehtävistä.

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1011070140 - Kirkonkirjojenpito						
Toimintakulut (ulkoiset)	-19 200,00		-19 200,00	-15 495,10	-3 704,90	80,7
Toimintakate 1	-19 200,00		-19 200,00	-15 495,10	-3 704,90	80,7
Toimintakate 2	-19 200,00		-19 200,00	-15 495,10	-3 704,90	80,7
Laskennalliset erät				-11 524,83	11 524,83	0,0
Sisäiset vyörytyserät				-11 524,83	11 524,83	0,0
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-19 200,00		-19 200,00	-27 019,93	7 819,93	140,7

SEURAKUNNALLINEN TOIMINTA (pääluokka 2)

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
2 - Seurakunnallinen toiminta						
Toimintatuotot (ulkoiset)	77 250,00		77 250,00	104 658,93	-27 408,93	135,5
Toimintakulut (ulkoiset)	-1 296 088,00	-51 050,00	-1 347 138,00	-1 222 388,37	-124 749,63	90,7
Toimintakate 1	-1 218 838,00	-51 050,00	-1 269 888,00	-1 117 729,44	-152 158,56	88,0
Toimintakulut (sisäiset)				-740 300,14	740 300,14	0,0
Toimintakate 2	-1 218 838,00	-51 050,00	-1 269 888,00	-1 858 029,58	588 141,58	146,3
Laskennalliset erät	-76 106,00		-76 106,00	-739 646,63	663 540,63	971,9
Sisäiset vyörytyserät	-76 106,00		-76 106,00	-739 646,63	663 540,63	971,9
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-1 294 944,00	-51 050,00	-1 345 994,00	-2 597 676,21	1 251 682,21	193,0

Seurakunnallinen toiminta

Tehtäväalueet ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Jumalanpalveluselämä 201

Jumalanpalvelustyön tehtävänä on seurakunnan palveleminen ja rakentaminen Jumalan sanalla ja sakramenteilla.

TEEMA:	TOIMINTA:	TAVOITELTU VAIKUTUS:	ARVIOINTI VUODEN LOPUSSA:
TAVOITTAVA TOIMINTA: (miten tavoitamme, kutsumme ja kohtaamme seurakuntalaisia?)	<ol style="list-style-type: none"> 11-messut AIR-messut Erietyiset jumalanpalvelukset Koulujen jumalanpalveluselämä Laitosten jumalanpalveluselämä <ul style="list-style-type: none"> viestinnän kehittäminen (printti ja netti) 	<ul style="list-style-type: none"> Jumalanpalveluselämä on monimuotoista ja seurakunta kokoontuu erilaisissa yhteyksissä luontevasti yhteen jumalanpalvelusten viestintä selkeää ja saatavilla kyselyt osallistujilta tilastot 	<ul style="list-style-type: none"> Jumalanpalveluselämä on ollut monimuotoista Viestintä on parantunut tiedottajan myötä; esim. viikkoviesti sekä jumalanpalvelusten mainonta sosiaalisessa mediassa
SYVENTÄVÄ TOIMINTA: (miten autamme, opetamme ja rohkaissamme seurakuntalaisia uskossa?)	<ol style="list-style-type: none"> 11-messut AIR-messut Erietyiset jumalanpalvelukset (esim. nuoret) Koulujen jumalanpalveluselämä Laitosten jumalanpalveluselämä 	<ul style="list-style-type: none"> liturgiassa ja opetuksessa on avataan uskon keskeisiä elementtejä kyselyt osallistujilta 	<ul style="list-style-type: none"> Vuonna 2025 oli Nikean uskontunnustuksen juhluvuosi; uskontunnustus oli käytössä messuissa ja muissa tilanteissa Tarvetta uskon perusasioiden avaamiselle on kasvavassa määrin
VARUSTAVA TOIMINTA: (miten kouluutamme, ohjaamme ja valtuutamme seurakuntalaisia ottamaan vastuuta ja löytämään paikkansa?)	<ol style="list-style-type: none"> Järjestään kaikille avoin jumalanpalveluselämän peruskurssi (syksy) Avustajakoulutus erilaisiin tehtäviin (ehtoollisavustajat, striimaus yms.) 	<ul style="list-style-type: none"> tietämys jumalanpalveluksen teologiasta ja käytännöistä kasvaa saadaan uusia messuavustajia osallistujamäärä uusien messuavustajien määrä 	<ul style="list-style-type: none"> messuavustaja koulutus ei toteutunut; pyritään järjestämään vuonna 2026 nuoria koulutettiin ehtoollisavustajiksi; auttaa mm. rippikoulutyössä

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012010201 - Jumalanpalveluselämä						
Toimintakulut (ulkoiset)	-141 590,00		-141 590,00	-116 726,97	-24 863,03	82,4
Toimintakate 1	-141 590,00		-141 590,00	-116 726,97	-24 863,03	82,4
Toimintakulut (sisäiset)				-80 427,18	80 427,18	0,0
Toimintakate 2	-141 590,00		-141 590,00	-197 154,15	55 564,15	139,2
Laskennalliset erät	-10 371,00		-10 371,00	-78 101,46	67 730,46	753,1
Sisäiset vyörytyserät	-10 371,00		-10 371,00	-78 101,46	67 730,46	753,1
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-151 961,00		-151 961,00	-275 255,61	123 294,61	181,1

Hautaan siunaaminen 202

Hautaan siunaaminen on seurakunnallista toimintaa. Hautaan siunaamisen kuluja ovat papin ja kanttorin palkat sivukuluineen siunaus- ja muistotilaisuuksiin osallistumisesta etukäteisvalmisteluineen sekä sisäiset vuokratulot ja sisäiset palvelukulut muistotilaisuuksien järjestämisestä.

Hautaustoimituksia hoidetaan huolellisesti lakien ja ohjeistuksen mukaisesti neuvotellen ja yhteistyössä omaisten kanssa.

TEEMA:	TOIMINTA:	TAVOITELTU VAIKUTUS:	ARVIOINTI VUODEN LOPUSSA:
TAVOITTAVA TOIMINTA: (miten tavoitamme, kutsumme ja kohtaamme seurakuntalaisia?)	1. Kehitämme hautauksen polkua <ul style="list-style-type: none"> - avaamme hautauksen polun - päivitämme hautaukseen liittyvän materiaalin - päivitämme kirkollisten toimitusten osalta - pappien osalta hautausten yhteinen tarkastelu 	1. Hautajaisten järjestelyt seurakunnan osalta ovat sujuvat <ul style="list-style-type: none"> • keräämme palautteen omaisilta 	<ul style="list-style-type: none"> - hautajaisista saatu palaute on hyvä - materiaali päivitys tapahtuu vuonna 2026
SYVENTÄVÄ TOIMINTA: (miten autamme, opetamme ja rohkaissamme seurakuntalaisia uskossa?)	1. Kohtaamme omaisia laadukkaasti ja varaamme keskusteluihin aikaa	1. Toimituskeskustelut tukevat suruprosessia <ul style="list-style-type: none"> • palautteen kerääminen prosessista 	<ul style="list-style-type: none"> - hautauksen käytäntöjä on tarkasteltu; yhteinen laajempi tarkastelu tulossa 2026
VARUSTAVA TOIMINTA: (miten koulutamme, ohjaamme ja valtuutamme seurakuntalaisia ottamaan vastuuta ja löytämään paikkansa?)	1. Pyrimme tarjoamaan seurakuntalaisille palvelutehtäviä myös hautaan siunaamisessa (esim. kantajapalvelu yms.) 2. Kriisikoulutus työntekijöille	1. seurakuntalaiset mukana koko POLUSSA 2. työntekijöillä ajantasaiset valmiudet kohdata surevia <ul style="list-style-type: none"> • toteutuma arvioidaan 	<ul style="list-style-type: none"> - edelleen tulee pohtia ja kokeilla vapaaehtoisten palvelutehtäviä - kriisikoulutus ei toteutunut

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012020202 - Hautaansiunaaminen						
Toimintatuotot (ulkoiset)	1 000,00		1 000,00	732,00	268,00	73,2
Toimintakulut (ulkoiset)	-32 800,00		-32 800,00	-30 245,30	-2 554,70	92,2
Toimintakate 1	-31 800,00		-31 800,00	-29 513,30	-2 286,70	92,8
Toimintakulut (sisäiset)				-61 580,09	61 580,09	0,0
Toimintakate 2	-31 800,00		-31 800,00	-91 093,39	59 293,39	286,5
Laskennalliset erät	-2 695,00		-2 695,00	-32 858,08	30 163,08	1 219,2
Sisäiset vyörytyserät	-2 695,00		-2 695,00	-32 858,08	30 163,08	1 219,2
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-34 495,00		-34 495,00	-123 951,47	89 456,47	359,3

Muut kirkolliset toimitukset 203

Muita kirkollisia toimituksia ovat kasteet, konfirmaatiot ja vihkimiset etukäteisvalmisteluineen.

TEEMA:	TOIMINTA:	TAVOITELTU VAIKUTUS:	ARVIOINTI VUODEN LOPUSSA:
TAVOITTAVA TOIMINTA: (miten tavoitamme, kutsumme ja kohtaamme seurakuntalaisia?)	1. Kirkollisissa toimituksissa kohtaamme seurakuntalaisia laadukkaasti (ajallisesti, tiedotuksellisesti ja pastoraalisesti) - toimituskeskusteluihin panostaminen - pappien yhteinen keskustelu ja linjaus	1. positiivinen kuva seurakunnasta vahvistuu 2. kohtaamiset merkityksellisiä • palaute	- papiston kanssa keskusteltu ja linjattu toimitusten käytäntöjä sekä toimituskeskustelujen sisältöjä
SYVENTÄVÄ TOIMINTA: (miten autamme, opetamme ja rohkaisemme seurakuntalaisia uskossa?)	1. Toimituskeskusteluissa opetamme toimitusten teologiasta ja merkityksestä vahvemmin	1. ihmisten sitoutuminen kasvaa 2. toimitusten merkityksen ymmärtäminen vahvistuu • palaute	- toimitusten teologian, kuten muutenkin perusopetuksen, pohtiminen ja kehittäminen tarpeen - nettisivut toimitusten osalta päivitetään vuonna 2026
VARUSTAVA TOIMINTA: (miten koulutamme, ohjaamme ja valtuutamme seurakuntalaisia ottamaan vastuuta ja löytämään paikkansa?)	1. Toimitusten teologia opetuksessa läsnä (esim. kristinuskon perusteet) 2. Tehtävien jakaminen kassteissa ja vihkimisessä	1. Toimitusten merkityksellisyys ja tieto syvenee • palaute	- luennoilla on opetettu sakramenteista ja toimituksista tilanteenmukaisesti - papiston tulee sopia tehtävistä toimituksissa; tehtävien jakaminen merkityksellistä

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012030203 - Muut kirkol. toimit						
Toimintakulut (ulkoiset)	-40 850,00		-40 850,00	-42 290,37	1 440,37	103,5
Toimintakate 1	-40 850,00		-40 850,00	-42 290,37	1 440,37	103,5
Toimintakulut (sisäiset)				-49 432,52	49 432,52	0,0
Toimintakate 2	-40 850,00		-40 850,00	-91 722,89	50 872,89	224,5
Laskennalliset erät	-3 297,00		-3 297,00	-34 314,91	31 017,91	1 040,8
Sisäiset vyörytyserät	-3 297,00		-3 297,00	-34 314,91	31 017,91	1 040,8
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-44 147,00		-44 147,00	-126 037,80	81 890,80	285,5

Aikuistyö 204

Aikuistyön tehtävänä on järjestää säännöllistä ja sitoutumista edellyttävää pienryhmätoimintaa aikuisille. Aikuistyötä ovat mm. raamattu-, rukous-, teema- ja aikuiskasvatuspäivät ja aikuistyön puitteissa toteutetut retket, seurakuntamatkat, leirit, harrastekerhot sekä parisuhdekurssit.

TEEMA:	TOIMINTA:	TAVOITELTU VAIKUTUS:	ARVIOINTI VUODEN LOPUSSA:
<p>TAVOITTAVA TOIMINTA: (miten tavoitamme, kutsumme ja kohtaamme seurakuntalaisia?)</p>	<p>Seurakunnassamme järjestään monipuolista, kokoavaa ja osallistavaa aikuisten ryhmätöitä ja tapahtumia erilaisille ihmisille, niin että jokainen voisi löytää seurakuntayhteyden ja ilmentää uskoaan eri tavoin esim. taiteen avulla tai metsässä kävellessä ja hiljentyessä. Kehittämistyö on jatkuvaa ja siinä pyritään huomioimaan seurakuntalaisten omia toiveita. Myös mm. digitaalisen viestinnän kautta pyritään pitämään näkyvyyttä yllä ja kutsutaan ihmisiä tilaisuuksiin eri kanavien välityksellä. Raamattuopetusta järjestetään muun toiminnan osana.</p> <p>-missiotapahtumat eri paikoissa -AIR-viestinnän kehittäminen – AIR mail</p>	<p>Aikuistyö tähtää seurakuntayhteyden vahvistamiseen. Taustalla on kirkon perustehtävä siitä, että ihmiset saavat elävän yhteyden Vapahtajaansa Jeesukseen Kristukseen.</p> <p>Aikuistyö auttaa toiminnallaan seurakuntalaisia löytämään oman paikkansa seurakunnassa. On erittäin tärkeää, että kaikki otetaan vastaan hyväksyen ja suvaitsevaisesti.</p>	<p>Aikuistyö tavoitti laajan joukon seurakuntalaisia moninaisella toiminnallaan.</p> <p>AIR-missiotiimi järjesti kaksi katutason missiopäivää kokoontuen syksyn alussa HalpaHallin eteen ja adventin aikana S-Marketin viereiselle parkkipaikalle. Hyvä mainostus toi ihmisiä paikalle jopa Laukaasta asti.</p> <p>Työntekijöiden ja vapaaehtoisten säännölliset vierailut vanhusten laitoksissa veivät evankeliumia sinne mistä on haasteellista hakeutua kirkkoon.</p> <p>Kirkkoherra toteutti luentosarjan luterilaisuuden perusteista.</p>
<p>SYVENTÄVÄ TOIMINTA: (miten autamme, opetamme ja rohkaissamme seurakuntalaisia uskossa?)</p>	<p>Aikuistyössä pyritään toimimaan kristillisen uskon, toivon ja rakkauden syntymiseksi ja kasvamiseksi erityisesti aikuisväestön parissa. Seurakuntalainen saa tukea uskonelämänsä mm. AIR-yhteisön perheyhteyden ja vapaaehtoisuuden, sekä erilaisten raamattupiirien, raamattuopetuksen, laitoshartauksien, retriittipäivien, Krito-ryhmän ja Sururyhmän välityksellä. On tärkeää kutsua mukaan uusia seurakuntalaisia ja kouluttaa heitä toimimaan aikuistyön vapaaehtoisina yhdessä seurakunnan viranhaltijoiden kanssa. Vapaaehtoistyötä kehittämään olisi hyvä perustaa työryhmä, jonka</p>	<p>Syventävä toiminta juurruttaa aikuisia mukaan kaikkien seurakunnan kokoavaan toimintaan ja tarjoaa mahdollisuuden hengelliseen kasvuun.</p> <p>Erityisesti panostetaan nuoriin aikuisiin ja työikäisiin. Sitä kautta pyritään vähentämään aikuisten kirkosta eroamista. Hyvien yhteistyösuhteiden säilyttäminen ja vahvistaminen on siksi tärkeä osa toimintaamme.</p>	<p>Seurakunnan jo ennakkoon huomattava ryhmätöiden määrän kasvoista. Krito-ryhmä aloitti toiminnan alkuvuodesta ja naisten saunailat alkoivat Mehtolassa syksyllä. AIR-raamis innosti seurakuntalaisia kokoontumaan aiemmasta poiketen myös kesäaikaan. Yleisesti raamiksien kävijämäärässä oli kuitenkin havaittavissa laskua vuoden mittaan.</p> <p>Miestyö toteutti kaksi miestenpäivää ja järjesti syksyllä retken Mikkelin seudulle.</p>

	kokoon kutsujana toimii aikuis-työntekijä.		Vanhan testamentin luentopäivä tarjosi syvää raamattutietoutta. AIR-vapaaehtoiset järjestivät kodissa kokoontuvan Alfa-kurssin.
VARUSTAVA TOIMINTA: (miten koulutamme, ohjaamme ja valtuutamme seurakuntalaisia ottamaan vastuuta ja löytämään paikkansa?)	<p>1. Koulutus ja Kehittäminen: -Järjestämme erilaisia koulutus-tilaisuuksia, työpajoja ja seminaareja, joissa käsitellään erilaisia aiheita, näin seurakuntalaiset voivat kasvaa ja oppia uutta.</p> <p>2. Ohjaus ja Mentorointi: -Nimetään kokeneita seurakuntalaisia mentoreiksi uusille jäsenille. -Järjestetään kokoavaa AIR-toimintaa, jossa seurakuntalaiset voivat keskustella ja tukea toisiaan.</p> <p>3. Valtuuttaminen: -Seurakuntalaisille annetaan mahdollisuus osallistua päätöksentekoon. -Air-yhteisön johtamista ja tiimirakennetta kehitetään – rukous edellä, hengellisyyden liittäminen vahvemmin ohjuksen toimintaan nuorille ohjelma AIR-messuun -AIR-viestinnän kehittäminen -Kannustetaan seurakuntalaisia löytämään omat lahjansa ja kutsumuksensa.</p>	Seurakuntamme perustettävää toteutetaan tuemalla seurakuntalaisia aktiivisina toimijoina ja toimimalla yhteistyössä muiden työntekijöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Mentorit voivat auttaa uusia jäseniä ymmärtämään seurakunnan toimintaa ja erilaisten tehtävien merkityksiä siinä. Kun he tuntevat olevansa arvokkaita ja tarpeellisia, he ovat valmiita ottamaan vastuuta. Jokainen seurakuntalainen on ainutlaatuinen ja heillä on omat lahjansa ja vahvuutensa. Yhdessä voimme rakentaa vahvaa ja aktiivista seurakuntaa!	<p>Naisten solujen vetäjät koottiin yhteen kaksi kertaa.</p> <p>Messuavustuskoulutus ja mentoritoiminta siirtyi toteutettavaksi seuraavana vuonna.</p> <p>Vapaaehtoistyön kehittämiseksi ideoitu työryhmä ei toteutunut, mutta kaiken kaikkiaan heidän parissaan saatu kokemus alleviivava vapaaehtoistyön organisoimisen tärkeyttä jatkuvuuden ja jalostumisen varmistamiseksi.</p> <p>AIR-yhteisöön syntyi uusi missiotiimi.</p> <p>Kaikille AIR-vapaaehtoisille järjestettiin yhteenkuuluvuutta vahvistava kiitosilta Mehtolassa.</p>

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012040205 - Aikuistyö						
Toimintatuotot (ulkoiset)	800,00		800,00	1 507,20	-707,20	188,4
Toimintakulut (ulkoiset)	-93 950,00		-93 950,00	-63 385,43	-30 564,57	67,5
Toimintakate 1	-93 150,00		-93 150,00	-61 878,23	-31 271,77	66,4
Toimintakulut (sisäiset)				-82 371,07	82 371,07	0,0
Toimintakate 2	-93 150,00		-93 150,00	-144 249,30	51 099,30	154,9
Laskennalliset erät	-7 023,00		-7 023,00	-54 270,10	47 247,10	772,7
Sisäiset vyörytyserät	-7 023,00		-7 023,00	-54 270,10	47 247,10	772,7
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-100 173,00		-100 173,00	-198 519,40	98 346,40	198,2

Tiedotus ja viestintä 210

Viestinnän tehtävä on vahvistaa Muuramen seurakunnan kristillistä, positiivista yhteisökuva. Tämä tapahtuu kehittämällä seurakunnan vuorovaikutteista viestintää eri kanavissa ja luomalla uusia viestintätapoja. Viestintä tukee ja kehittää työntekijöiden ja vapaaehtoistehtävissä toimivien seurakuntalaisten viestintätaitoja järjestämällä viestintäkoulutusta. Tehtävään palkataan määräaikaisena viestinnän ammattilainen.

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
Viestintäsuunnitelman tekeminen	Suunnitelmaa noudatetaan.	Viestintäsuunnitelma laadittu.

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012100210 - Tiedotus ja viestintä						
Toimintakulut (ulkoiset)	-21 000,00	-51 050,00	-72 050,00	-79 069,41	7 019,41	109,7
Toimintakate 1	-21 000,00	-51 050,00	-72 050,00	-79 069,41	7 019,41	109,7
Toimintakate 2	-21 000,00	-51 050,00	-72 050,00	-79 069,41	7 019,41	109,7
Laskennalliset erät				-28 161,84	28 161,84	0,0
Sisäiset vyörytyserät				-28 161,84	28 161,84	0,0
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-21 000,00	-51 050,00	-72 050,00	-107 231,25	35 181,25	148,8

Musiikki 220

Musiikin tehtäväalue vastaa seurakunnan musiikkitoiminnasta tarjoten seurakuntalaisille mahdollisuuden osallistua sekä aktiivisesti että passiivisesti musiikin vietäväksi.

TEEMA:	TOIMINTA:	TAVOITELTU VAIKUTUS:	ARVIOINTI VUODEN LOPUSSA:
<p>TAVOITTAVA TOIMINTA: (miten tavoitamme, kutsumme ja kohtaamme seurakuntalaisia?)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -musiikki tavoittaa 'vauvasta vaariin': -muskarit -kuorot -musiikkiryhmiä nuorille ja aikuisille -rippikoulu – nuoret -konsertit -jumalanpalvelukset 	<ul style="list-style-type: none"> -kuorot ja muusikot jumalanpalveluselämässä näkyvästi mukana -kanttorit mukana seurakunnan toiminnassa myös kuorolaisten ja muiden musiikkivapaaehtoisten kanssa -musiikki kuuluu ja näkyy jumalanpalveluksissa ja musiikkitilaisuuksissa laajemmin (myös striimin kautta) -Muskarit tavoittavat matalla kynnyksellä erilaisia lapsiperheitä, myös niitä, jotka eivät mahdollisesti löydä vielä tietään muuhun seurakunnan toimintaan. -kirkon kesäkonsertit tarjoavat monipuolista ohjelmistoa ja osaamista ja tavoittavat laajasti kuulijakuntaa -yhteistyö kunnan kulttuuritoimen kanssa jatkuu 	<ul style="list-style-type: none"> -Jumalanpalveluselämän musiikki toteutettiin laadukkaasti. Saatu palaute hyvää. -Muskarit tavoittivat matalla kynnyksellä paljon lapsiperheitä. -Musiikkitilaisuudet olivat musiikillisesti monipuolisia, mm. Kansanmusiikkimessu, Grooveimmat joululaulut. Konsertit ja Kauneimmat joululaulut keräsivät runsaasti yleisöä ja osallistujia. Kunnan kanssa järjestetyt konsertit (Maksetut viulut, Petri Laaksosen konsertti) olivat erittäin suosittuja. Ihmisiä on kohdattu erilaisissa tilanteissa, ryhmissä, konserteissa ja jumalanpalveluksissa pysähtyen kuuntelemaan ja keskustelemaan.
<p>SYVENTÄVÄ TOIMINTA: (miten autamme, opetamme ja rohkaissamme seurakuntalaisia uskossa?)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -harjoitellaan ja esiinnytään säännöllisesti ja suunnitelmallisesti -tavoitteellista musiikkikasvatusta musiikin ilon kautta! -näymme somessa: Facebook, Instagram -kutsutaan ihmisiä mukaan-henk.koht. ja ilmoitusten kautta - yhteislaulutilaisuuksia/iltoja eri teemoilla -kouluyhteistyö: virsittunnit yms. alakouluissa, 	<ul style="list-style-type: none"> -musiikissa mukana olevat ihmiset kokevat laulamisen ja musisoinnin palkitsevaksi ja voimaantuvat laulun ja musiikin avulla (messuyhteys) -kokevat kuuluvansa vahvemmin seurakuntayhteyteen - Muskarit ja soitto-ryhmä tukevat perheiden kristillistä kasvatustyötä. Lapsi saa kokea 	<ul style="list-style-type: none"> Kuorolaiset osallistuivat jumalanpalveluselämän toteuttamiseen. Seurakunnan musiikkitilaisuuksia toteuttaneet vapaaehtoiset muusikot kokivat laulamisen ja yhdessä musisoinnin palkitsevaksi. Virsikirjan juhluvuoden virsivideoita tehtiin ja niitä katsoi monet.

	<p>koululuokkien vierailut kirkossa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erytymessut (Taizé-messu, Suomalainen messu, kansanmusiikkimessu) - Muskarikirkkojen ja perhemessujen kehittäminen entisestään yhdessä perhetyön kanssa 	<p>olevansa Jumalan silmissä rakas ja tärkeä, oppii lapsilähtöisesti uutta rukouksesta ja kirkkovuodesta.</p>	<p>Taizé-messu rikasti jumalanpalveluselämää ja sitä oli toteuttamassa mukana kuorolaiset. Kansanmusiikkimessussa syyskuussa oli mukana Korpilahden pelimannit ja Sävelsiskot -kuoro</p> <p>Muskaritoiminta on selkeästi kristillistä toimintaa, jossa lauluissa ja loruissa kerrotaan Taivaan Isän rakkaudesta ja kirkkovuosi on esillä.</p>
<p>VARUSTAVA TOIMINTA: (miten koulutamme, ohjaamme ja valtuutamme seurakuntalaisia ottamaan vastuuta ja löytämään paikkansa?)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -kuorot ja muusikot jumalanpalveluselämässä näkyvästi mukana -kanttorit mukana seurakunnan toiminnassa myös kuorolaisten ja muiden musiikkivapaaehtoisten kanssa -kanttorit ovat mahdollistajina musiikin vapaaehtoisille ottaa vastuuta - kiinnostava toiminta ja hyvän toimintaympäristön luominen tärkeää sitoutumiselle 	<ul style="list-style-type: none"> -musiikki tärkeässä osassa jumalanpalveluselämässä -evankeliumia musiikin kautta! -kanttori tekee itsensä toisinaan tarpeettomaksi -Muskareiden ja soittoryhmän kautta pyritään lapsen musiikin rakkauden ilon herättämiseen, kestävän musiikkisuhteen tukemiseen ja perheiden osallistamiseen jumalanpalveluselämään. 	<p>Lapsikuoro ja isommat muskarilaiset olivat mukana mikkelinpäivän perhekirjon musiikissa. Lasten esiintyminen oli perheille tärkeää ja saatu palaute hyvää.</p> <p>Musiikin kautta olemme saaneet välittää evankeliumia yhdessä pienten ja isojen vapaaehtoisten kanssa.</p>

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012200220 - Musiikki						
Toimintatuotot (ulkoiset)	500,00		500,00	6 286,35	-5 786,35	1 257,3
Toimintakulut (ulkoiset)	-65 815,00		-65 815,00	-59 747,23	-6 067,77	90,8
Toimintakate 1	-65 315,00		-65 315,00	-53 460,88	-11 854,12	81,9
Toimintakulut (sisäiset)				-165 275,84	165 275,84	0,0
Toimintakate 2	-65 315,00		-65 315,00	-218 736,72	153 421,72	334,9
Laskennalliset erät	-4 262,00		-4 262,00	-77 281,85	73 019,85	1 813,3
Sisäiset vyörytyserät	-4 262,00		-4 262,00	-77 281,85	73 019,85	1 813,3
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-69 577,00		-69 577,00	-296 018,57	226 441,57	425,5

Kasvatus 231

Kasvatuksen tehtäväalue sisältää aiemmat tehtäväalueet päiväkerho (231), pyhäkoulu (232), perhekerhotyö (238), varhaisnuorisotyö (233), nuorisotyö (236), partio (234), ja koulu- ja oppilaitostyö (392). Perhekerhotyötä ovat mm. äiti-lapsi-kerhot, perhekahvilat ja avoimet päiväkerhot.

TEEMA:	TOIMINTA:	TAVOITELTU VAIKUTUS:	ARVIOINTI VUODEN LOPUSSA:
<p>TAVOITTAVA TOIMINTA: (miten tavoitamme, kutsumme ja kohtaamme seurakuntalaisia?)</p>	<p>- Polku-toimintamallin syventäminen</p> <p>0-6v: Vauvapiirit, perhepäivät ja -illat, perhekerhot, muskari, 3v-synttärät</p> <p>7-14v: kouluikäisten kerhot, Ankkuri-illat, 10v-synttärät, yö kirkossa, varhaisnuorten leirit ja -retket</p> <p>15v→: nuortenillat, nuortenretket ja -leirit</p> <p>Perheille: PikkuHelppi</p> <p>Kasvatuksen yhteinen toiminta: Yhteisvastuu-tapahtuma, adventtitapahtuma, äitien- ja isäinpäivän tapahtumat, Mehtolan kesä, lasten kekkerit, vanhempi-lapsi-toiminta, kutsutaan päiväkotia/alakouluikäisiä, eri ikäisten toimintapäivät/ pop up-tapahtumat, kouluun lähtevien siunaus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tarjota seurakuntalaisille monipuolista ja monelle ikäryhmälle sopivaa matalan kynnyksen toimintaa. - Ylläpitää positiivista kuvaa seurakunnasta. - Yhteistyön vahvistaminen muiden paikallisten toimijoiden kanssa. <ul style="list-style-type: none"> • Toiminnasta kerätty ja saatu palaute • Tapahtumien reflektointi tiimin kanssa, jaetaan kokemuksia ja kirjataan ne ylös, tiimimuistion esityslistoille tapahtumien arviointi. 	<ul style="list-style-type: none"> - on toteutettu monipuolista ja -tavoittavaa toimintaa, käyntimäärät hyviä, panostettu tapahtumien purkuun ja arviointiin, jututettu kävijöitä ja kyselty palautetta - mainostusta voisi tehostaa - pikkuhelppi ja koululaisten yöleirit alkoivat uusina juttuina ja täyttyivät heti - kaste pop up uusi tapahtuma ja veti hyvin väkeä - Ei toteutunut: äitien yöleiri, adventtitapahtuma, lasten kekkerit, vanhempi-lapsi -toiminta
<p>SYVENTÄVÄ TOIMINTA: (miten autamme, opetamme ja rohkaissamme seurakuntalaisia uskossa?)</p>	<p>-Polku-toimintamallin syventäminen</p> <p>0-6v: päiväkerhot, lastenleirit, muskari, päivähoitoyhteistyö</p> <p>7-14v: Ankkuri-illat, kouluhyteistyö, kesäleirit</p> <p>15v→: rippikoulu, isoskoulutus, kouluhyteistyö</p> <p>-Äitien yhden yön retki</p> <p>-Kasvatuksen yhteinen toiminta:</p> <p>Perhejumalanpalvelukset</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Toiminnan suunnittelu yhdessä seurakuntalaisten kanssa. - Evankeliumin sanoman levittäminen - Tarjota seurakuntalaisille työkaluja ja materiaaleja oman uskonelämän rakentamiseen <ul style="list-style-type: none"> • Toiminnasta kerätty ja saatu palaute • Tapahtumien reflektointi tiimin kanssa, jaetaan kokemuksia ja kirjataan ne ylös, tiimimuistion esityslistoille tapahtumien arviointi 	<p>-nuorison osalta panostettu opetukseen, nuortenilloissa opetusosioista pidetty kiinni ja sovittu aiheet etukäteen, nuoria käynyt paljon nuortenilloissa</p> <p>- osallistujilta kyselty toiveita ja pyritty toteuttamaan niitä mahdollisuuksien mukaan</p>

<p>VARUSTAVA TOIMINTA: (miten koulutamme, ohjaamme ja valtuutamme seurakuntalaisia ottamaan vastuuta ja löytämään paikkansa?)</p>	<p>- Polku-toimintamallin syventäminen</p> <p>0-6v: päiväkerholaiset ja muskarilaiset mukana JP-elämässä, muskarikirkot</p> <p>7-14v: koululaiskirkot, kirkkoyö</p> <p>15v→: isoskoulutus, jatkois- oskoulutus, nuorten vaikuttajaryhmä, ehtoollisavustajakoulutus, nuorten messut</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tuetaan lasten ja nuorten osallisuutta seurakunnassa. - Kannustamme ja tuemme seurakuntalaisia toimimaan vapaaehtoisina omia vahvuuksia käyttäen. - Kutsutaan myös lasten ja nuorten vanhempia/hooltajia aktiivisesti osalliseksi toimintaan. <p>Tarjota mielekästä ja sitouttavaa toimintaa seurakuntalaisille heidän tarpeensa huomioiden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saatu ja kerätty palaute, toiminnan reflektointi tiimin kanssa 	<p>-lapsia on ollut toteuttamassa perhekirkkoja, koululaiset mukana koulukirkoissa</p> <p>- Isoskoulutettavia paljon ja isokset aktiivisesti mukana seurakunnan toiminnassa ja tapahtumissa, jatkoiskoille ehtoollisavustajakoulutus, vaikuttajaryhmä ideoiva ja aktiivinen, rippikoululaisten vanhemmille infoilta syksyllä</p>

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012310230 - Varhaiskasvatus						
Toimintatuotot (ulkoiset)	3 300,00		3 300,00	540,00	2 760,00	16,4
Toimintakulut (ulkoiset)	-158 450,00		-158 450,00	-138 810,82	-19 639,18	87,6
Toimintakate 1	-155 150,00		-155 150,00	-138 270,82	-16 879,18	89,1
Toimintakulut (sisäiset)				-113 307,07	113 307,07	0,0
Toimintakate 2	-155 150,00		-155 150,00	-251 577,89	96 427,89	162,2
Laskennalliset erät	-10 535,00		-10 535,00	-97 418,57	86 883,57	924,7
Sisäiset vyörytyserät	-10 535,00		-10 535,00	-97 418,57	86 883,57	924,7
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-165 685,00		-165 685,00	-348 996,46	183 311,46	210,6

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012360235 - Nuorisotyö						
Toimintatuotot (ulkoiset)	6 775,00		6 775,00	2 967,65	3 807,35	43,8
Toimintakulut (ulkoiset)	-154 870,00		-154 870,00	-140 858,53	-14 011,47	91,0
Toimintakate 1	-148 095,00		-148 095,00	-137 890,88	-10 204,12	93,1
Toimintakulut (sisäiset)				-59 284,83	59 284,83	0,0
Toimintakate 2	-148 095,00		-148 095,00	-197 175,71	49 080,71	133,1
Laskennalliset erät	-10 264,00		-10 264,00	-81 212,90	70 948,90	791,2
Sisäiset vyörytyserät	-10 264,00		-10 264,00	-81 212,90	70 948,90	791,2
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-158 359,00		-158 359,00	-278 388,61	120 029,61	175,8

Rippikoulu 234

Rippikoulun tehtävänä on antaa kirkollista opetusta ja ohjausta nuoria kuunnellen.

TEEMA:	TOIMINTA:	TAVOITELTU VAIKUTUS:	ARVIOINTI:
<p>TAVOITTAVA TOIMINTA: (miten tavoitamme, kutsumme ja kohtaamme seurakuntalaisia?)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rippikoulujen ennakotapaamiset <ol style="list-style-type: none"> a. Tapaamiset säännöllisesti (n. kerran kuukaudessa) oman rippikouluryhmän kanssa. b. Rippikoulun asiasisällön läpikäynti ennakotapaamisissa. 2. Nuorten toiveiden kuuleminen rippikoulun suunnittelussa <ol style="list-style-type: none"> a. Annetaan nuorille todellinen mahdollisuus vaikuttaa oman rippikoulunsa sisältöön. b. Nuoria kuullaan riittävän aikaisessa vaiheessa rippikoulua. 3. Seurakuntaan kuulumattomien tavoittaminen <ol style="list-style-type: none"> a. Rippikouluilmoittautumisen mainostaminen laajemmin (Muuramelainen, Facebook, Instagram, mainoksia koululle yms.) b. Pyritään tekemään yhteistyötä koulun kanssa. Esim. rippikouluinfot koululla. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rippikouluryhmien ryhmäytymisen tukeminen, ryhmien omilla tapaamisilla koko rippikouluvuoden ajan. Rippikoululaisten valmistaminen rippikoulun asiasisältöön jo ennen intensiivijaksoa. 2. Nuorilähtöisemmät rippikoulut 3. Rippikoulun suosion ylläpitäminen 	<p>-tavoitteet toteutuneet - rippikouluun ilmoittautui hyvin nuoria, panostettiin seurakuntaan kuulumattomien tavoittamiseen koululla sekä vanhempien kohtaamiseen</p>

SYVENTÄVÄ TOIMINTA: (miten autamme, opetamme ja rohkaissamme seurakuntalaisia uskossa?)	1. Rippikoululaisten elämäntilanteiden ja haasteiden huomiointi rippikouluopetuksessa. 2. Tuetaan nuorten omaa pohdintaa uskonasioista.	1. Luodaan rippikouluopetukseen sellaista rakennetta, joka tukee nuorten oppimista ja leirillä jaksamista. 2. Nuoret saavat rakentaa omaa ajatusmaailmaansa kristittyinä elämisestä.	- rippikoulussa käyty hyviä keskusteluja, pyritty tukemaan jaksamista ja oppimista
VARUSTAVA TOIMINTA: (miten koulutamme, ohjaamme ja valtuutamme seurakuntalaisia ottamaan vastuuta ja löytämään paikkansa?)	1. Isoskoulutus 2. Jatkoisoskoulutus	Nuoret tuntuivat kuuluvansa osaksi omaa seurakuntaa ja voisivat toimia siellä hyödyntäen omia kykyjään ja vahvuuksiaan. Antaa työkaluja isosena toimimiseen sekä hengelliseen kasvuun.	- isoskoulutuksessa paljon ja aktiivista väkeä, jotka innokkaasti mukana muussakin seurakunnan toiminnassa - jatkoiskossa mm. ehtoollisavustajakoulutus

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012350234 - Rippikoulu						
Toimintatuotot (ulkoiset)	16 900,00		16 900,00	16 615,73	284,27	98,3
Toimintakulut (ulkoiset)	-122 673,00		-122 673,00	-119 102,50	-3 570,50	97,1
Toimintakate 1	-105 773,00		-105 773,00	-102 486,77	-3 286,23	96,9
Toimintakulut (sisäiset)				-44 771,80	44 771,80	0,0
Toimintakate 2	-105 773,00		-105 773,00	-147 258,57	41 485,57	139,2
Laskennalliset erät	-3 797,00		-3 797,00	-61 451,28	57 654,28	1 618,4
Sisäiset vyörytyserät	-3 797,00		-3 797,00	-61 451,28	57 654,28	1 618,4
Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	-109 570,00		-109 570,00	-208 709,85	99 139,85	190,5

Diakonia 241

Diakoniatyön tehtäviin kuuluu perinteisen hoidollisen tai huollollisen diakoniatyön lisäksi mm. eläkeläispiirit, vammaistyö ja mielenterveystyö sekä työttömien toiminnan tukeminen ja avoimien ovien toiminta, samoin kuin diakoniajuhlat, talkoot, myyjäiset ja tempaukset, diakoniatyön ruoka-avustukset sekä muut taloudelliset avustukset.

TEEMA:	TOIMINTA:	TAVOITELTU VAIKUTUS:	ARVIOINTI VUODEN LOPUSSA:
<p>TAVOITTAVA TOIMINTA: (miten tavoitamme, kutsumme ja kohtaamme seurakuntalaisia?)</p>	<p>1. Taloudellinen avustaminen ja Kirkkopalveluiden ERS+ -hankkeen lahjakorttien jakamisen organisointi jatkuu. Hankkeen puitteissa tapahtuva ihmisten kokonaistilanteiden kartoittaminen Suomen talouskriisissä. 2. Mannatupatoiminnan ylläpitäminen painopisteenä vapaaehtoiset ja kuntouttava työtoiminta. 3. Lähimmäisen kammarit (3 kpl), päihde- ja kevatoiminta, yhteissynttäröt sekä kaikki matkankynnyksen piiritoiminta ja kaikki laitostoiminta. 4. Mannatuvan asiakkaiden kokonaisvaltainen kohtaaminen ja palveluohjaus. Yhteistyö eri verkostojen kanssa. 5. Hyvinvointialueelle siirtymisen myötä asiakkaiden sosiaalipalvelujen saanti ja palveluohjaus ovat heikentyneet ja etuuksien hakeminen vaikeutunut, koska asiointipisteitä sekä työntekijöitä on siirretty Jyväskylään tai toimipisteitä poistettu kokonaan.</p>	<p>1. Syrjäytymisvaarassa olevien muuramelaisten tavoitettava auttaminen ja voimaannuttaminen. Tavoittaa myös seurakunta- ja uskonelämästä osattomia asukkaita. 2. Mannatuvan vapaaehtoisten ja kuntouttavassa työtoiminnassa olevien kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen ja lisääminen. 3. Tutustuttaa muuramelaisia seurakuntaan läsnäolon, keskusteluavun, konkreettisen aineellisen auttamisen sekä virkistystoiminnan kautta. 4. ja 5. Mannatuvan asiakkaiden osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääntyminen ja sen varmistaminen, että asiakkailla on lakisääteiset sosiaalietuudet ja palvelut. Pyrkimys toteuttaa diakonian ydintä eli olla kaikkein heikoimpien tukena.</p>	<p>1. Joulukuussa 2023 alkoi ESR+ (Euroopan sosiaalirahasto plussa) ja Ruokaviraston aineellisen avun hanke, joka jatkui 4/2025 asti, jonka jälkeen alkoi Yhdessä tehden 2. hanke, aineellinen apu- ESR+ (Euroopan unioni ja kirkkopalvelut). Hankkeiden kautta saimme vähävaraisille tänä vuonna 280 kpl S- ja K-ryhmän maksukorttia arvoltaan 40€/kortti. Kortit olemme pyrkineet jakamaan tasapuolisesti eri asiakasryhmien kesken. 2. Mannatuvalla on tarjolla vapaaehtoistyössä ja kuntouttavassa työtoiminnassa oleville aamupala. Lisäksi heidän kanssaan keskustellaan säännöllisesti ja tarjotaan tarvittaessa apua eri tavoin (esimerkiksi taloudellinen apu, keskusteluapu, konkreettiset toimet kuten vienti kotiin). Heille on monenlaista virkistystoimintaa. 3, 4. Toimintoihin osallistuminen on ollut runsasta ja olemme pitäneet seurakunnan sanomaa yllä sanoin ja teoin. Mannatuvan asiakaslistalla on 303 taloutta, uusia talouksia tänä vuonna tuli 54 ja koko vuoden asiakaskäyntejä oli n. 9100 ja kävijämäärä on edelleen lisääntynyt. Mannatuvalla on tärkeä merkitys yksinäisyyden lieventämisessä ja osallisuuden kokemisessa.</p>

			<p>5. Hyvinvointialueelle siirtyminen on edelleen heikentänyt sosiaalipalveluja. Esim. moni on tarvinnut apua erilaisten etuuksien hakemisessa. Saimme paljon avunpyyntöjä myös viranomaisten kautta. Sosiaalitukien leikkaukset ovat heikentäneet monen ihmisen taloudellista selviytymistä. Tätä huolta on purettu paljon diakonia vastaanotolla. Hyvinvointialueen lomautukset ja epätietoisuus organisaation sisällä, kuka hoitaa mitään palveluja on aiheuttanut asiakkaille paljon hankaluutta ja asioiden käsittelyn pitkittymistä.</p>
<p>SYVENTÄVÄ TOIMINTA: (miten autamme, opetamme ja rohkaissamme seurakuntalaisia uskossa?)</p>	<p>1. Henkilökohtaiset tapaamiset, keskustelut ja yksityiset ehtooliset. 2. Surutyö (Pyhäinpäivän messu, iltamusiikki ja henkilökohtaiset keskustelut) 3. Vapaaehtoisten hengellisen elämän tukeminen 4. Hartaustoiminta</p>	<p>1. ja 3. Henkilökohtainen kontakti mahdollistaa kristillisen sielunhoitotyön ja rukouksen sekä uskon yhteisen ihmettelyn antaen tilaisuuden syventää diakonia-asiakkaan ja vapaaehtoisen uskonelämää ja Jumala-yhteyttä. 2. Mahdollisuus sielunhoidolliseen henkilökohtaiseen ja yhteisölliseen kohtaamiseen kristillisen toivon näkökulmasta, joka lohduttaa ja auttaa surun käsittelyssä. 4. Tarjota hengellistä opetusta matalalla kynnyksellä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • asiakastyön ja ryhmätoiminnan reflektointi työparin ja työtiimin kanssa 	<p>1. Olemme kohdanneet henkilökohtaisesti 1547 ihmistä. Taloudellisia avustuksia tehtiin 767 perhekunnalle 54 688,45€ edestä. Budjettivarojen ulkopuolelta olemme hakenneet avustuksia ja saaneet lahjoituksia 35 688,45€. Perheitä avustettiin euromääräisesti eniten. Joulupuukeräyksen 255 lahjapakettia jaettiin Mannatuvan kautta vähävaraisille lapsiperheille. Puheluiden, sähköpostin ja viestien kautta hoidettiin paljon asioita. Tiimi- ja etenkin parityöskentely on olennainen osa diakoniatyötä. 2. Surevia kohdattiin henkilökohtaisissa keskusteluissa; kodeissa, laitoksissa, seurakunnan tiloissa</p>

			<p>ja puhelimitse. Osallistuimme Pyhäinpäivän messuun.</p> <p>3. Vapaaehtoisten on mahdollista osallistua joka toinen perjantai Raamattu- ja keskustelupiiriin. Henkilökohtaiset keskustelut työntekijöiden kanssa ja esirukous. Mannatuvalla säännölliset aamuhartaudet.</p> <p>4. Hartaustoiminta on luonnollinen osa diakonisia ryhmiä ja kohtaamisia.</p>
<p>VARUSTAVA TOIMINTA: (miten koulutamme, ohjaamme ja valtuutamme seurakuntalaisia ottamaan vastuuta ja löytämään paikkansa?)</p>	<p>Vapaaehtoistoiminta Mannatuvalla: Vapaaehtoisia koulutetaan tiimin ja siihen erityisesti osoitettujen "vanhojen" vapaaehtoisten toimesta. Järjestämme tarvittaessa vapaaehtoisille yhteisiä koulutuksia. Vapaaehtoisille on myös virkistystoimintaa ja toimintamuoto kohtaiset palaverit (esim. Mannatuvan vapaaehtoiset, Lähimmäisen kammarin emännät jne.)</p> <p>Järjestämme Mannatuvan 10-vuotisjuhlan, jossa huomioidaan vapaaehtoiset.</p>	<p>Tavoitteena on osallistamisen kautta tuoda merkitystä vapaaehtoisten elämään. Toisille tämä vapaaehtoistoiminta on vastuunkannon ja elämänhallinnan harjoittelussa tärkeä työväline. Elämän mielekkyys kasvaa ja kiinnostus seurakuntaa ja uskoa kohtaan lisääntyy. Mannatuvalla on helppo kutsua vapaaehtoisia. Heistä halukkaat ohjataan mukaan myös srk:n muuhun vapaaehtoistoimintaan.</p>	<p>Mannatuvan vapaaehtoisia on koulutettu muutamana kerran painottaen muutostilanteita. Virkistystoimintaa on ollut mm. lettukestit, konsertti, saunailat ja joululounas. Mannatuvan 10-vuotisjuhlat olivat menestys, Piispa oli kutsuvieraana. Mannatuvan vapaaehtoisia oli erilaisissa tehtävissä pääsiäisvaelluksessa.</p>

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012410240 - Diakonia						
Toimintatuotot (ulkoiset)	7 300,00		7 300,00	32 603,13	-25 303,13	446,6
Toimintakulut (ulkoiset)	-204 150,00		-204 150,00	-207 703,52	3 553,52	101,7
Toimintakate 1	-196 850,00		-196 850,00	-175 100,39	-21 749,61	89,0
Toimintakulut (sisäiset)				-27 180,14	27 180,14	0,0
Toimintakate 2	-196 850,00		-196 850,00	-202 280,53	5 430,53	102,8
Laskennalliset erät	-13 781,00		-13 781,00	-98 738,74	84 957,74	716,5
Sisäiset vyörytyserät	-13 781,00		-13 781,00	-98 738,74	84 957,74	716,5
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-210 631,00		-210 631,00	-301 019,27	90 388,27	142,9

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012410241 - Diakonia-avustukset						
Toimintatuotot (ulkoiset)	12 000,00		12 000,00	14 474,13	-2 474,13	120,6
Toimintakulut (ulkoiset)	-12 000,00		-12 000,00	-14 474,13	2 474,13	120,6
Toimintakate 1	0,00		0,00	0,00	0,00	0,0
Toimintakate 2	0,00		0,00	0,00	0,00	0,0
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	0,00		0,00	0,00	0,00	0,0

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012410702 - YV-keräys						
Toimintatuotot (ulkoiset)	1 200,00		1 200,00	636,28	563,72	53,0
Toimintakulut (ulkoiset)	-1 200,00		-1 200,00	-513,47	-686,53	42,8
Toimintakate 1	0,00		0,00	122,81	-122,81	0,0
Toimintakate 2	0,00		0,00	122,81	-122,81	0,0
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	0,00		0,00	122,81	-122,81	0,0

Perheneuvonta 242

Perheneuvonnasta vastaa Jyväskylän seurakunta ostopalveluna.

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012420250 - Perheneuvonta						
Toimintakulut (ulkoiset)	-20 000,00		-20 000,00	-15 342,00	-4 658,00	76,7
Toimintakate 1	-20 000,00		-20 000,00	-15 342,00	-4 658,00	76,7
Toimintakate 2	-20 000,00		-20 000,00	-15 342,00	-4 658,00	76,7
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-20 000,00		-20 000,00	-15 342,00	-4 658,00	76,7

Sairaalasielunhoito 243

Sairaalasielunhoidosta vastaa Jyväskylän seurakunta ostopalveluna.

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012430251 - Sairaalasielunhoito						
Toimintakulut (ulkoiset)	-7 370,00		-7 370,00	-7 370,00	0,00	100,0
Toimintakate 1	-7 370,00		-7 370,00	-7 370,00	0,00	100,0
Toimintakate 2	-7 370,00		-7 370,00	-7 370,00	0,00	100,0
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-7 370,00		-7 370,00	-7 370,00	0,00	100,0

Lähetys 260

Lähetystyö: lähetysjärjestöille osoitetut varat ja nimikkosopimukset. Lähetystyön retket, seurakuntamatkojen ja leirien sekä lähetystyön hyväksi järjestetyt juhlalliset, temppaukset ja myyjäiset.

TEEMA:	TOIMINTA:	TAVOITELTU VAIKUTUS:	ARVIOINTI VUODEN LOPUSSA:
<p>TAVOITTAVA TOIMINTA: (miten tavoitamme, kutsumme ja kohtaamme seurakuntalaisia?)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lähetyspiiri - Yhteydet lähetteihin ja Ystävyysseurakuntiin - kauneimmat joululaulut - yhteisvastuukeräys eritavoin (lippaat, tapahtumat, rippikoululaiset, partiolaiset.) - lähetysaiheen esille ottaminen eri tilanteissa (kerhot, tapahtumat, aamunavaukset, harjatudet jne.) 	<p>Lähetystyön huomioiminen ja vastuun ottaminen kaikilla työaloilla</p> <p>Yritetään saada seurakuntalaiset kiinnostumaan lähetystyöstä ja sen eri muodoista. Seurakuntalaiset toimintojen kehittäjänä</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lähetyspiiri lopetti toimintansa; toiminta hiipui osallistujien ikääntymisen johdosta - Mikko Siljander teki lähetysmatkan Ugandaan ja Keniaan - Puhalaisten lähetysperhe vieraili seurakunnassa - tehtiin lähetysmatka Martna-Ridalaan
<p>SYVENTÄVÄ TOIMINTA: (miten autamme, opetamme ja rohkaissamme seurakuntalaisia uskossa?)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lähetysten ohjausryhmä: vastuun ottaminen lähetystyön kehittämisestä Muuramen seurakunnassa - Ystävyysseurakuntien auttaminen heidän tarpeensa lähtökohtana - Nuoret mukaan – esim. vierailu johonkin lähetyskohteeseen, - lähetyskäsken esillä pitäminen - lähetystyön tapoja tutuksi 	<p>Tavoitteena rohkaista seurakuntalaisia ottamaan vastuuta ja osallistumaan lähetystyöhön moni eri tavoin</p> <p>Tavoitteena, että työntekijät näkisivät lähetystyön tärkeänä osana omaa työtään / sektoriaan</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lähetysten työryhmä kokoontui ja aloitti toimintansa; suunnittelee ja toteuttaa lähetysten toimintaa
<p>VARUSTAVA TOIMINTA: (miten koulutamme, ohjaamme ja valtuutamme seurakuntalaisia ottamaan vastuuta ja löytämään paikkansa?)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tarjotaan mahdollisuutta koulutuksiin - tietouden lisääminen omista lähetystyön kohteistamme - vierailut - tutustumiskäynnit - vastavuoroisuus - rovastikunnallinen yhteistyö (mitä muualla tehdään) 	<p>Yhteistyö omien ystävyysseurakuntien kanssa lisääntyisi – vuorovaikutteisuus. Uusien toiminnallisten tapojen löytäminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lähetys ollut esillä muutamissa seurakunnan tapahtumissa; tarvitaan aktiivisempi ote lähetysten esillä pitämiseksi

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012600260 - Lähetys						
Toimintatuotot (ulkoiset)	1 380,00		1 380,00	6 934,78	-5 554,78	502,5
Toimintakulut (ulkoiset)	-91 500,00		-91 500,00	-88 646,93	-2 853,07	96,9
Toimintakate 1	-90 120,00		-90 120,00	-81 712,15	-8 407,85	90,7
Toimintakulut (sisäiset)				-10 775,95	10 775,95	0,0
Toimintakate 2	-90 120,00		-90 120,00	-92 488,10	2 368,10	102,6
Laskennalliset erät	-2 190,00		-2 190,00	-38 847,50	36 657,50	1 773,9
Sisäiset vyörytyserät	-2 190,00		-2 190,00	-38 847,50	36 657,50	1 773,9
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	-92 310,00		-92 310,00	-131 335,60	39 025,60	142,3

Muu seurakuntatyö 290

Muun seurakuntatyön tehtäväalue sisältää myös aiemman tehtäväalueen Muu palvelu (245). Muuta seurakuntatyötä on työ, jolle ei löydy muuta luontaista tehtäväaluetta, mm. Opas-hanke ja pääsiäistapahtuma.

TEEMA:	TOIMINTA:	TAVOITELTU VAIKUTUS:	ARVIOINTI VUODEN LOPUSSA:
TAVOITTAVA TOIMINTA: (miten tavoitamme, kutsumme ja kohtaamme seurakuntalaisia?)	2. Pääsiäisvaellus 3. Mehtolan kesä 4. Muita yksittäisiä tapahtumia ja vierailijoita	<ul style="list-style-type: none"> - tavoittaa ja kutsua seurakuntalaisia matkankynnyksen tapahtumien kautta • osallistujamäärä • palaute 	<ul style="list-style-type: none"> - Pääsiäisvaellus oli onnistunut; kokosi paljon väkeä ja sai myös positiivista mediahuomiota - Mehtolan kesä kokosi hyvin osallistujia
SYVENTÄVÄ TOIMINTA: (miten autamme, opetamme ja rohkaisemme seurakuntalaisia uskossa?)	7. Kristinuskon perusteet luentosarja keväällä 8. Muu luentosarja syksyllä (Apologia yms.) 9. Raamattuluennot	<ul style="list-style-type: none"> - perusopetuksen tarjoamista eri ikäryhmille - vahvistaa identiteettiä kristittyinä • osallistujamäärä • palaute 	<ul style="list-style-type: none"> - keväällä järjestettiin luentosarja luterilaisuudesta; osallistujia melko hyvin - syksyllä ei järjestetty Apologia-luentosarjaa
VARUSTAVA TOIMINTA: (miten koulutamme, ohjaamme ja valtuutamme seurakuntalaisia ottamaan vastuuta ja löytämään paikkansa?)	5. Henkilökohtainen kutsuminen ja mentorointi 6. Mentorikoulutus	<ul style="list-style-type: none"> - kutsumme ihmisiä henkilökohtaisesti mukaan ja otta- maan vastuuta - varustamme ja rohkaisemme seurakuntalaisia • osallistujamäärä • palaute 	<ul style="list-style-type: none"> - seurakuntalaisia on kutsuttu mukaan ja saatu heitä myös otta- maan vastuuta; prosessin miettiminen edelleen tärkeää - mentorikoulutusta ei järjestetty; liittyy vapaaehtoisten prosessin pohdintaan

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1012900290 - Muu seurakuntatyö						
Toimintatuotot (ulkoiset)	26 095,00		26 095,00	21 361,68	4 733,32	81,9
Toimintakulut (ulkoiset)	-127 870,00		-127 870,00	-98 101,76	-29 768,24	76,7
Toimintakate 1	-101 775,00		-101 775,00	-76 740,08	-25 034,92	75,4
Toimintakulut (sisäiset)				-45 893,65	45 893,65	0,0
Toimintakate 2	-101 775,00		-101 775,00	-122 633,73	20 858,73	120,5
Laskennalliset erät	-7 891,00		-7 891,00	-56 989,40	49 098,40	722,2
Sisäiset vyörytyserät	-7 891,00		-7 891,00	-56 989,40	49 098,40	722,2
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-109 666,00		-109 666,00	-179 623,13	69 957,13	163,8

HAUTAUSTOIMI (pääluokka 4)

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
4 - Hautaustoimi						
Toimintatuotot (ulkoiset)	47 000,00		47 000,00	49 221,44	-2 221,44	104,7
Toimintakulut (ulkoiset)	-174 150,00	-13 350,00	-187 500,00	-165 159,69	-22 340,31	88,1
Toimintakate 1	-127 150,00	-13 350,00	-140 500,00	-115 938,25	-24 561,75	82,5
Toimintakate 2	-127 150,00	-13 350,00	-140 500,00	-115 938,25	-24 561,75	82,5
Poistot ja arvonalentumiset	-5 500,00		-5 500,00	-12 151,09	6 651,09	220,9
Laskennalliset erät	-9 635,00		-9 635,00	-50 758,42	41 123,42	526,8
Sisäiset korkokulut	-2 275,00		-2 275,00	-4 697,03	2 422,03	206,5
Sisäiset vyörytyserät	-7 360,00		-7 360,00	-46 061,39	38 701,39	625,8
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-142 285,00	-13 350,00	-155 635,00	-178 847,76	23 212,76	114,9

Hautaustoimi

Tehtäväalueet ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilla on valtion niille lailla velvoittama eli lakisääteinen tehtävä ylläpitää hautausmaita ja huolehtia hautaustoimen palveluista. Lakisääteiset palvelut tarjotaan yhdenvertaisesti kaikille ihmisille riippumatta siitä, ovatko he seurakunnan jäseniä vai eivät. Hautaustoimen tehtävät rahoitetaan sen vuoksi valtionrahoituksella ja hautaustoimen palveluista perittävillä maksutuotoilla.

Muuramen seurakunnalla on yksi hautausmaa. Hautaustoimi huolehtii haudattaviksi tulevien vainajien hautauksesta. Hautaustoimilaki velvoittaa seurakunnan hoitamaan hautausmaansa niiden arvoa vastaavasti ja vainajia kunnioittavasti. Tärkeänä osana toimintaa on jatkuva hautaustoimen ja sen palveluiden kehittäminen, sekä monipuolisten hautausmuotojen ja hautapaikkojen riittävyyden varmistaminen myös tulevaisuudessa.

Hautausmaiden ylläpito 403

Hautausmaiden ylläpito (ent. hautausmaakiinteistöt)

Hautausmaan kunnossapitoon ja yleisten alueiden hoitoon liittyvät tehtävät määritellään kirkkojärjestyksen 3 luvun 58 §:n mukaisessa hautausmaan hoitosuunnitelmassa. Niitä ovat mm. hautausmaan puhtaanapito, yleishoitoon kuuluva nurmikon leikkuu, kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hauta-alueiden hoito, vaarallisten muistomerkkien valvonta ja ilmoitusprosessi, puuston ja pensasaitojen istutukset ja niiden hoito sekä käytävien hoito ja talvikunnossapito.

Tehtäväalueelle kirjataan maa-alueiden, tilojen ja rakennusten sekä hautausmaan yleishoitoon käytettävien koneiden ja kaluston kulut ja henkilöstömenot. Tuottoja ovat hautapaikkojen luovuttamiset ja hallinta-ajan pidennykset.

Hautausmaanhoitosuunnitelma valmistui kesällä 2025.

Hautausmaan rakennusten, siunauskappelin ja huoltorakennuksen, peruskorjaus-/laajennushanke lähti käyntiin. Kirkkoneuvosto valitsi rakennuttajakonsultin tehtäviin Brado Oy:n. Arkkitehtisuunnitelmien laadinnan kilpailutuksen voitti Art Michael Oy.

Tavoite	Mittari			Toteutuminen		
Hallinta aikojen seuraaminen.	Hautakirjanpidosta saatavat tiedot hallinta-ajoista.			Ajantasainen seuranta ja laskutus.		
	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1014030420 - Hautausmaiden ylläpito						
Toimintatuotot (ulkoiset)	14 000,00		14 000,00	15 610,27	-1 610,27	111,5
Toimintakulut (ulkoiset)	-127 300,00	-13 350,00	-140 650,00	-123 910,24	-16 739,76	88,1
Toimintakate 1	-113 300,00	-13 350,00	-126 650,00	-108 299,97	-18 350,03	85,5
Toimintakate 2	-113 300,00	-13 350,00	-126 650,00	-108 299,97	-18 350,03	85,5
Poistot ja arvonalentumiset	-5 500,00		-5 500,00	-12 151,09	6 651,09	220,9
Laskennalliset erät	-8 451,00		-8 451,00	-45 139,31	36 688,31	534,1
Sisäiset korkokulut	-2 275,00		-2 275,00	-4 697,03	2 422,03	206,5
Sisäiset vyörytyserät	-6 176,00		-6 176,00	-40 442,28	34 266,28	654,8
Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	-127 251,00	-13 350,00	-140 601,00	-165 590,37	24 989,37	117,8

Hautaaminen 404 (ent. Varsinainen hautatoimi)

Hautaamiseen liittyviä tehtäviä ovat hautausjärjestelyistä sopiminen, hautauslupien valvonta, haudan luovuttamiseen ja oikeuteen tulla haudatuksi hautaan liittyvät hallintotehtävät, hautakirjanpito, kuolemansyyn selvittämisestä annetun asetuksen mukaiset ilmoitukset, haudan avaaminen, peittäminen ja peruskunnostus, vainajan siirtäminen seurakunnan tiloissa ja hautausmaalla, tuhkan maahan kätkeminen, sirottelu sekä sijoittaminen kolumbaarioon.

Tehtäväalueelle kirjataan vainajan ruumiin ja tuhkan hautaamistavasta aiheutuvat henkilöstömenot, koneiden ja laitteiden kulut. Tuottoja ovat haudan kaivamisesta, peittämisestä ja peruskunnostuksesta perittävät maksut ja hautamuistomerkkeihin liittyvistä töistä aiheutuvat kustannukset.

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
Hautaustoimen omakustannushinnat on selvitetty. Hinnoittelua on tarkistettu laskelmien pohjalta.	Omakustannushintalaskelmat ja hautaustoimen hintojen tarkistus on tehty.	Seurakunnan hautaustoimen omakustannushinnat laskettiin syksyllä 2025 ja tehtiin tämän myötä tarkempaa kustannusten kohdentamista. Omakustannushintojen perusteella määritettiin uudet hautausmaksuhinnat 1.1.2026 alkaen.

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1014040440 - Hautaaminen						
Toimintatuotot (ulkoiset)	10 500,00		10 500,00	10 025,00	475,00	95,5
Toimintakulut (ulkoiset)	-20 850,00		-20 850,00	-18 933,27	-1 916,73	90,8
Toimintakate 1	-10 350,00		-10 350,00	-8 908,27	-1 441,73	86,1
Toimintakate 2	-10 350,00		-10 350,00	-8 908,27	-1 441,73	86,1
Laskennalliset erät	-1 184,00		-1 184,00	-5 619,11	4 435,11	474,6
Sisäiset vyörytyserät	-1 184,00		-1 184,00	-5 619,11	4 435,11	474,6
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-11 534,00		-11 534,00	-14 527,38	2 993,38	126,0

KIINTEISTÖTOIMI (pääluokka 5)

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
5 - Kiinteistötoimi						
Toimintatuotot (ulkoiset)	133 656,00		133 656,00	262 943,40	-129 287,40	196,7
Toimintakulut (ulkoiset)	-387 052,00	-49 000,00	-436 052,00	-398 912,95	-37 139,05	91,5
Toimintakate 1	-253 396,00	-49 000,00	-302 396,00	-135 969,55	-166 426,45	45,0
Toimintatuotot (sisäiset)				740 300,14	-740 300,14	0,0
Toimintakate 2	-253 396,00	-49 000,00	-302 396,00	604 330,59	-906 726,59	-199,8
Poistot ja arvonalentumiset	-195 009,00		-195 009,00	-290 878,84	95 869,84	149,2
Laskennalliset erät	-269 273,00		-269 273,00	-110 169,59	-159 103,41	40,9
Sisäiset korkokulut	-257 248,00		-257 248,00	-166 354,00	-90 894,00	64,7
Sisäiset vyörytyserät	-12 025,00		-12 025,00	56 184,41	-68 209,41	-467,2
Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	-717 678,00	-49 000,00	-766 678,00	203 282,16	-969 960,16	-26,5

Kiinteistötoimen tehtävänä on ylläpitää seurakunnan toimitiloja niin, että ne palvelevat seurakuntaelämää parhaalla mahdollisella tavalla. Kiinteistötoimi vastaa uudisrakennus-, perusparannus- ja kunnossapitohankkeiden suunnittelusta, rakentamisesta ja toteuttamisesta sekä kiinteistöjen ylläpidosta. Kiinteistötoimessa työskentelevät hautausmaanhoitaja, suntiot sekä puhtaus- ja ruokapalvelutyöntekijät. Kiinteistötoimi vastaa muiden kuin hautausmaiden kiinteistöjen piha-alueiden kunnossapitotehtävistä.

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1015020510 - Muuramen kirkko						
Toimintatuotot (ulkoiset)				1 231,16	-1 231,16	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	-75 900,00	-21 000,00	-96 900,00	-84 867,09	-12 032,91	87,6
Toimintakate 1	-75 900,00	-21 000,00	-96 900,00	-83 635,93	-13 264,07	86,3
Toimintatuotot (sisäiset)				216 226,99	-216 226,99	0,0
Toimintakate 2	-75 900,00	-21 000,00	-96 900,00	132 591,06	-229 491,06	-136,8
Poistot ja arvonalentumiset	-63 480,00		-63 480,00	-63 480,46	0,46	100,0
Laskennalliset erät	-112 323,00		-112 323,00	-69 110,60	-43 212,40	61,5
Sisäiset korkokulut	-110 353,00		-110 353,00	-67 610,69	-42 742,31	61,3
Sisäiset vyörytyserät	-1 970,00		-1 970,00	-1 499,91	-470,09	76,1
Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	-251 703,00	-21 000,00	-272 703,00	0,00	-272 703,00	-0,0

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1015040510 - Siunauskappeli						
Toimintatuotot (ulkoiset)	3 000,00		3 000,00	1 359,36	1 640,64	45,3
Toimintakulut (ulkoiset)	-22 100,00		-22 100,00	-13 619,14	-8 480,86	61,6
Toimintakate 1	-19 100,00		-19 100,00	-12 259,78	-6 840,22	64,2
Toimintatuotot (sisäiset)				65 596,18	-65 596,18	0,0
Toimintakate 2	-19 100,00		-19 100,00	53 336,40	-72 436,40	-279,2
Poistot ja arvonalentumiset	-13 879,00		-13 879,00	-52 132,68	38 253,68	375,6
Laskennalliset erät	-5 713,00		-5 713,00	-1 203,72	-4 509,28	21,1
Sisäiset korkokulut	-5 713,00		-5 713,00	-1 203,72	-4 509,28	21,1
Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	-38 692,00		-38 692,00	-0,00	-38 692,00	0,0

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1015060520 - Seurakuntatalot						
Toimintatuotot (ulkoiset)	6 500,00		6 500,00	5 552,48	947,52	85,4
Toimintakulut (ulkoiset)	-138 300,00	-23 150,00	-161 450,00	-149 720,37	-11 729,63	92,7
Toimintakate 1	-131 800,00	-23 150,00	-154 950,00	-144 167,89	-10 782,11	93,0
Toimintatuotot (sisäiset)				415 719,56	-415 719,56	0,0
Toimintakate 2	-131 800,00	-23 150,00	-154 950,00	271 551,67	-426 501,67	-175,3
Poistot ja arvonalentumiset	-110 000,00		-110 000,00	-169 236,91	59 236,91	153,9
Laskennalliset erät	-146 026,00		-146 026,00	-102 314,76	-43 711,24	70,1
Sisäiset korkokulut	-140 800,00		-140 800,00	-97 084,92	-43 715,08	69,0
Sisäiset vyörytyserät	-5 226,00		-5 226,00	-5 229,84	3,84	100,1
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-387 826,00	-23 150,00	-410 976,00	-0,00	-410 976,00	0,0

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1015070531 - As Oy Muuramenranta						
Toimintatuotot (ulkoiset)	6 996,00		6 996,00	6 996,00	0,00	100,0
Toimintakulut (ulkoiset)	-4 212,00		-4 212,00	-3 841,80	-370,20	91,2
Toimintakate 1	2 784,00		2 784,00	3 154,20	-370,20	113,3
Toimintakate 2	2 784,00		2 784,00	3 154,20	-370,20	113,3
Laskennalliset erät				-1 186,47	1 186,47	0,0
Sisäiset vyörytyserät				-1 186,47	1 186,47	0,0
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	2 784,00		2 784,00	1 967,73	816,27	70,7

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1015090541 - Mehtola						
Toimintatuotot (ulkoiset)	3 000,00		3 000,00	3 459,25	-459,25	115,3
Toimintakulut (ulkoiset)	-23 770,00		-23 770,00	-24 815,13	1 045,13	104,4
Toimintakate 1	-20 770,00		-20 770,00	-21 355,88	585,88	102,8
Toimintatuotot (sisäiset)				25 556,13	-25 556,13	0,0
Toimintakate 2	-20 770,00		-20 770,00	4 200,25	-24 970,25	-20,2
Poistot ja arvonalentumiset	-2 000,00		-2 000,00	-3 349,30	1 349,30	167,5
Laskennalliset erät	-759,00		-759,00	-850,95	91,95	112,1
Sisäiset korkokulut	-44,00		-44,00	-128,63	84,63	292,3
Sisäiset vyörytyserät	-715,00		-715,00	-722,32	7,32	101,0
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-23 529,00		-23 529,00	0,00	-23 529,00	-0,0

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1015090542 - Seurakuntamaja						
Toimintatuotot (ulkoiset)	500,00		500,00	836,64	-336,64	167,3
Toimintakulut (ulkoiset)	-9 050,00	-4 850,00	-13 900,00	-14 686,05	786,05	105,7
Toimintakate 1	-8 550,00	-4 850,00	-13 400,00	-13 849,41	449,41	103,4
Toimintatuotot (sisäiset)				17 201,28	-17 201,28	0,0
Toimintakate 2	-8 550,00	-4 850,00	-13 400,00	3 351,87	-16 751,87	-25,0
Poistot ja arvonalentumiset	-4 400,00		-4 400,00	-2 679,49	-1 720,51	60,9
Laskennalliset erät	-726,00		-726,00	-672,38	-53,62	92,6
Sisäiset korkokulut	-338,00		-338,00	-326,04	-11,96	96,5
Sisäiset vyörytyserät	-388,00		-388,00	-346,34	-41,66	89,3
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-13 676,00	-4 850,00	-18 526,00	-0,00	-18 526,00	0,0

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1015090551 - Pappila						
Toimintatuotot (ulkoiset)				160 000,00	-160 000,00	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	-9 450,00		-9 450,00	-9 824,95	374,95	104,0
Toimintakate 1	-9 450,00		-9 450,00	150 175,05	-159 625,05	-1 589,2
Toimintakate 2	-9 450,00		-9 450,00	150 175,05	-159 625,05	-1 589,2
Poistot ja arvonalentumiset	-1 250,00		-1 250,00		-1 250,00	0,0
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-10 700,00		-10 700,00	150 175,05	-160 875,05	-1 403,5

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1015100590 - Maa- ja metsätalous						
Toimintatuotot (ulkoiset)	110 660,00		110 660,00	79 364,26	31 295,74	71,7
Toimintakulut (ulkoiset)	-26 720,00		-26 720,00	-21 564,86	-5 155,14	80,7
Toimintakate 1	83 940,00		83 940,00	57 799,40	26 140,60	68,9
Toimintakate 2	83 940,00		83 940,00	57 799,40	26 140,60	68,9
Laskennalliset erät				-6 660,02	6 660,02	0,0
Sisäiset vyörytyserät				-6 660,02	6 660,02	0,0
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	83 940,00		83 940,00	51 139,38	32 800,62	60,9

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1015120595 - Keittiötoimi						
Toimintatuotot (ulkoiset)	3 000,00		3 000,00	4 144,25	-1 144,25	138,1
Toimintakulut (ulkoiset)	-77 550,00		-77 550,00	-75 973,56	-1 576,44	98,0
Toimintakate 1	-74 550,00		-74 550,00	-71 829,31	-2 720,69	96,4
Toimintakate 2	-74 550,00		-74 550,00	-71 829,31	-2 720,69	96,4
Laskennalliset erät	-3 726,00		-3 726,00	71 829,31	-75 555,31	-1 927,8
Sisäiset vyörytyserät	-3 726,00		-3 726,00	71 829,31	-75 555,31	-1 927,8
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-78 276,00		-78 276,00	-0,00	-78 276,00	0,0

2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteumavertailu

	Toteuma 2024	TA 2025	TA muutokset 2025	TA yhteensä 2025	Toteuma 2025	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	286 576,98	240 406,00		240 406,00	399 965,00	-159 559,00	166,4
Korvaukset	115 436,77	16 795,00		16 795,00	15 143,45	1 651,55	90,2
Myyntituotot	2 574,62	1 500,00		1 500,00	1 685,84	-185,84	112,4
Maksutuotot	74 993,57	59 255,00		59 255,00	61 651,60	-2 396,60	104,0
Vuokratuotot	21 611,51	19 656,00		19 656,00	16 997,10	2 658,90	86,5
Metsätalouden tuotot		110 000,00		110 000,00	70 300,11	39 699,89	63,9
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	8 556,11	6 200,00		6 200,00	7 924,83	-1 724,83	127,8
Tuet ja avustukset	58 934,37	27 000,00		27 000,00	55 747,90	-28 747,90	206,5
Muut toimintatuotot	4 470,03				170 514,17	-170 514,17	
Toimintakulut	-2 325 854,33	-2 305 640,00	-168 600,00	-2 474 240,00	-2 291 249,12	-182 990,88	92,6
Henkilöstökulut	-1 347 398,17	-1 397 500,00	-80 950,00	-1 478 450,00	-1 373 277,44	-105 172,56	92,9
Palkat ja palkkiot	-1 142 960,02	-1 136 150,00	-62 250,00	-1 198 400,00	-1 145 386,70	-53 013,30	95,6
Henkilösivukulut	-246 654,07	-261 350,00	-18 700,00	-280 050,00	-263 313,33	-16 736,67	94,0
Henkilökulujen oikaisuerät	42 215,92				35 422,59	-35 422,59	
Palvelujen ostot	-593 023,36	-576 083,00	-65 950,00	-642 033,00	-585 537,75	-56 495,25	91,2
Vuokratulut	-25 345,56	-29 512,00		-29 512,00	-24 148,56	-5 363,44	81,8
Aineet ja tarvikkeet	-235 773,74	-177 610,00	-21 700,00	-199 310,00	-174 393,08	-24 916,92	87,5
Ostot tilikauden aikana	-235 773,74	-177 610,00	-21 700,00	-199 310,00	-174 393,08	-24 916,92	87,5
Annetut avustukset	-96 126,96	-90 600,00		-90 600,00	-106 688,74	16 088,74	117,8
Muut toimintakulut	-28 186,54	-34 335,00		-34 335,00	-27 203,55	-7 131,45	79,2
TOIMINTAKATE	-2 039 277,35	-2 065 234,00	-168 600,00	-2 233 834,00	-1 891 284,12	-342 549,88	84,7
Kirkollisverotulot	2 360 789,44	2 540 000,00		2 540 000,00	2 391 529,84	148 470,16	94,2
Valtionrahoitus	214 464,00	151 934,00		151 934,00	152 133,72	-199,72	100,1
Verotuskulut	-30 194,85	-29 000,00		-29 000,00	-28 746,65	-253,35	99,1
Kirkon rahastomaksut	-189 282,00	-210 267,00		-210 267,00	-207 420,00	-2 847,00	98,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-90 813,63	-105 500,00		-105 500,00	-77 158,45	-28 341,55	73,1
Korkotuotot	20 826,64				14 351,17	-14 351,17	
Muut rahoitustuotot	2 309,13	1 500,00		1 500,00	1 131,40	368,60	75,4
Korkokulut	-113 923,84	-107 000,00		-107 000,00	-92 626,42	-14 373,58	86,6
Muut rahoituskulut	-25,56				-14,60	14,60	
VUOSIKATE	225 685,61	281 933,00	-168 600,00	113 333,00	339 054,34	-225 721,34	299,2
Poistot ja arvonalentumiset	-88 152,04	-200 509,00		-200 509,00	-303 029,93	102 520,93	151,1
Suunnitelman mukaiset poistot	-88 152,04	-200 509,00		-200 509,00	-303 029,93	102 520,93	151,1
Erilliskirjanpitoa hoidetut rahastot	0,00	-1 500,00		-1 500,00	-0,00	-1 500,00	0,0
Tuotot	26 343,36	24 500,00		24 500,00	26 089,10	-1 589,10	106,5
Kulut	-28 338,01	-26 000,00		-26 000,00	-22 316,18	-3 683,82	85,8
Siirrot rahastosta/rahastoon	1 994,65				-3 772,92	3 772,92	
TILIKAUDEN TULOS	137 533,57	79 924,00	-168 600,00	-88 676,00	36 024,41	-124 700,41	-40,6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	137 533,57	79 924,00	-168 600,00	-88 676,00	36 024,41	-124 700,41	-40,6

(Vertailuvuoden tiedot korjattu: seurakunta ilman hautainhoitorahastoa).

Verotulot ja valtionrahoitus

Tilivuosi	Kirkollisveroprosentti	Kirkollisvero	Valtionrahoitus
2025	1,55	2 391 529,84	152 133,72
2024	1,55	2 360 789,44	214 464,00
2023	1,55	2 319 546,15	211 373,04
2022	1,55	2 025 463,60	203 184,00
2021	1,55	1 980 762,16	198 636,00

Kirkollisvero on tarkoitettu varsinaisiin seurakunnallisiin tehtäviin ja valtionrahoitus seurakunnan lakisääteisten yhteiskunnallisten tehtävien (hautaustoimi, väestökirjanpito ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ylläpito) hoitoon.

Verotuloiksi on merkitty tässä taulukossa tulot, jotka ko. vuonna on kirjanpidossa kirjattu verotuloiksi.

3 Investointiosan toteutuminen

Investointiosa toteumavertailu

Tulosyksikkö	Kustannus-arvio	Toteuma yhteensä	Ed. vuosien käyttö	TA kuluva	Talous-arvio-muutokset	Talous-arvio-muutosten jälkeen	Toteuma kuluva menot	Toteuma kuluva tulot	Toteuma kuluva yhteensä	Yli/Alli	T-%	Kust. arviosta käytetty 31.12.
1012020202 - Hautaansiunaaminen	-250 000,00	-1 116,95					-1 116,95		-1 116,95	1 116,95		0,4
2013479 - Siunauskappeli rakennushanke	-250 000,00	-1 116,95					-1 116,95		-1 116,95	1 116,95		0,4
1014030420 - Hautausmaiden ylläpito	-200 000,00	-4 590,16					-4 590,16		-4 590,16	4 590,16		2,3
2013254 - Hautausmaarakennus hanke	-200 000,00	-4 590,16					-4 590,16		-4 590,16	4 590,16		2,3
Yhteensä	-450 000,00	-5 707,11					-5 707,11		-5 707,11	5 707,11		1,3

4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten seurakunnan menot on rahoitettu.

Rahoitusosa toteumavertailu

	Toteuma 2024	TA 2025	TA muutokset 2025	TA yhteensä 2025	Toteuma 2025	Yli-ali	T-%
Tulorahoitus	225 685,61	22 410,00	-168 600,00	-146 190,00	170 822,69	-317 012,69	-116,8
Vuosikate	225 685,61	22 410,00	-168 600,00	-146 190,00	339 054,34	-485 244,34	-231,9
Tulorahoituksen korjaukset					-168 231,65	168 231,65	
Investoinnit	-87 995,92	120 000,00		120 000,00	169 292,89	-49 292,89	141,1
Investointimenot	-87 995,92				-5 707,11	5 707,11	
Pysyvien vastaavien myyntitulot		120 000,00		120 000,00	175 000,00	-55 000,00	145,8
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	137 689,69	142 410,00	-168 600,00	-26 190,00	340 115,58	-366 305,58	-1 298,6
Lainakannan muutokset	-195 555,56	-195 555,00		-195 555,00	-195 555,52	0,52	100,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-195 555,52	-195 555,00		-195 555,00	-140 000,00	-55 555,00	71,6
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-0,04				-55 555,52	55 555,52	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-71 441,42				27 812,95	-27 812,95	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3 604,07				-3 561,07	3 561,07	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	56 627,71				23 133,19	-23 133,19	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-131 673,20				8 240,83	-8 240,83	
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-266 996,98	-195 555,00		-195 555,00	-167 742,57	-27 812,43	85,8
Rahavarojen muutos	-129 307,29	-53 145,00	-168 600,00	-221 745,00	172 373,01	-394 118,01	-77,7
Rahavarojen muutos (tase)	-129 307,29	-15 444,00		-15 444,00	172 373,01	-187 817,01	-1 116,1

(Vertailuvuoden tiedot korjattu: seurakunta ilman hautainhoitorahastoa.)

Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Sitovuustasoa osoittava otsikko	TA 2025	TA-muutos	Muutettu TA 2025	Toteuma	Poikkeama
Käyttötalousosa	toimintakate 1				
Päälukka 1, hallinto	-469 350,00	-55 200,00	-524 550,00	-520 376,89	-4 173,11
Päälukka 2, srk-toiminta	-1 218 838,00	-51 050,00	-1 269 888,00	-1 117 729,44	-152 158,56
Päälukka 4, hautausmaatoimi	-127 150,00	-13 350,00	-140 500,00	-115 938,25	-24 561,75
Päälukka 5, kiinteistötoimi	-253 396,00	-49 000,00	-302 396,00	-135 969,66	-166 426,45
Tuloslaskelmaosa					
Kirkollisvero	2 540 000,00			2 391 529,84	148 470,16
Valtionrahoitus	151 934,00			152 133,72	-199,72
Keskusrahastomaksu	-94 290,00			-94 614,00	324,00
Eläkerahastomaksu	-115 977,00			-112 806,00	-3 171,00
Avustukset	-90 600,00			-106 688,74	16 088,74
Investointiosia					
Hautausmaan hanke	0,00			-5 707,11	-5 707,11

III Tilinpäätöslaskelmat

1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma

	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024
Toimintatuotot	399 965,00	286 576,98
Korvaukset	15 143,45	115 436,77
Myyntituotot	1 685,84	2 574,62
Maksutuotot	61 651,60	74 993,57
Vuokratuotot	16 997,10	21 611,51
Metsätalouden tuotot	70 300,11	0,00
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	7 924,83	8 556,11
Tuet ja avustukset	55 747,90	58 934,37
Muut toimintatuotot	170 514,17	4 470,03
Toimintakulut	-2 291 249,12	-2 325 854,33
Henkilöstökulut	-1 373 277,44	-1 347 398,17
Palkat ja palkkiot	-1 145 386,70	-1 142 960,02
Henkilösivukulut	-263 313,33	-246 654,07
Henkilökulujen oikaisuerät	35 422,59	42 215,92
Palvelujen ostot	-585 537,75	-593 023,36
Vuokrakulut	-24 148,56	-25 345,56
Aineet ja tarvikkeet	-174 393,08	-235 773,74
Ostot tilikauden aikana	-174 393,08	-235 773,74
Annetut avustukset	-106 688,74	-96 126,96
Muut toimintakulut	-27 203,55	-28 186,54
TOIMINTAKATE	-1 891 284,12	-2 039 277,35
Kirkollisverotulot	2 391 529,84	2 360 789,44
Valtionrahoitus	152 133,72	214 464,00
Verotuskulut	-28 746,65	-30 194,85
Kirkon rahastomaksut	-207 420,00	-189 282,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-77 158,45	-90 813,63
Korkotuotot	14 351,17	20 826,64
Muut rahoitustuotot	1 131,40	2 309,13
Korkokulut	-92 626,42	-113 923,84
Muut rahoituskulut	-14,60	-25,56
VUOSIKATE	339 054,34	225 685,61
Poistot ja arvonalentumiset	-303 029,93	-88 152,04
Suunnitelman mukaiset poistot	-303 029,93	-88 152,04

Erilliskirjanpitona hoidetut rahastot	-0,00	0,00
Tuotot	26 089,10	26 343,36
Kulut	-22 316,18	-28 338,01
Siirrot rahastosta/rahastoon	-3 772,92	1 994,65
TILIKAUDEN TULOS	36 024,41	137 533,57
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	36 024,41	137 533,57

(Vertailuvuoden tiedot korjattu: seurakunta ilman hautainhoitorahastoa.)

2 Rahoituslaskelma

Ulkoiset tuotot ja kulut bruttomääräisinä sentin tarkkuudella.

Rahoituslaskelma

	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024
Tulorahoitus	170 822,69	225 685,61
Vuosikate	339 054,34	225 685,61
Tulorahoituksen korjaukset	-168 231,65	
Investoinnit	169 292,89	-87 995,92
Investointimenot	-5 707,11	-87 995,92
Pysyvien vastaavien myyntitulot	175 000,00	
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	340 115,58	137 689,69
Lainakannan muutokset	-195 555,52	-195 555,56
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-140 000,00	-195 555,52
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-55 555,52	-0,04
Muut maksuvalmiuden muutokset	27 812,95	-71 441,42
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-3 561,07	3 604,07
Lyhytaikaisten saamisten muutos	23 133,19	56 627,71
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	8 240,83	-131 673,20
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-167 742,57	-266 996,98
Rahavarojen muutos	172 373,01	-129 307,29
Rahavarojen muutos (tase)	172 373,01	-129 307,29
Rahavarojen muutos	172 373,01	-129 307,29
Rahavarat kauden lopussa	669 847,27	497 474,26
Rahavarat kauden alussa	497 474,26	626 781,55

(Vertailuvuoden tiedot korjattu: seurakunta ilman hautainhoitorahastoa.)

3 Tase

	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024
VASTAAVAA	8 802 303,14	8 953 576,94
PYSYVÄT VASTAAVAT	8 057 754,98	8 361 846,15
Aineelliset hyödykkeet	8 042 730,95	8 346 822,12
Maa- ja vesialueet	411 031,34	417 799,69
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet	172 623,70	205 145,77
Rakennukset	7 373 889,44	3 141 668,42
Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 135,36	26 275,91
Muut aineelliset hyödykkeet	58 344,00	58 344,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankin-	5 707,11	4 497 588,33
nat		
Sijoitukset	15 024,03	15 024,03
Osakkeet ja osuudet	15 024,03	15 024,03
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	64 762,71	61 185,16
Muut toimeksiantojen varat	64 762,71	61 185,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT	679 785,45	530 545,63
Saamiset	9 938,18	33 071,37
Lyhytaikaiset saamiset	9 938,18	33 071,37
Myyntisaamiset	2 138,33	6 021,00
Siirtosaamiset	7 799,85	27 050,37
Rahoitusarvopaperit	16 600,00	16 600,00
Muut arvopaperit	16 600,00	16 600,00
Rahat ja pankkisaamiset	653 247,27	480 874,26
VASTATTAVAA	8 802 303,14	8 953 576,94
OMA PÄÄOMA	6 153 189,10	6 117 164,69
Peruspääoma	1 345 660,48	1 345 660,48
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	4 771 504,21	4 633 970,64
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	36 024,41	137 533,57
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	69 910,11	69 893,63
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 267,07	2 267,07
Muut toimeksiantojen pääomat	67 643,04	67 626,56
VIERAS PÄÄOMA	2 579 203,93	2 766 518,62
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 079 993,98	2 219 993,98
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 079 993,98	2 219 993,98
Lyhytaikainen vieras pääoma	499 209,95	546 524,64
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	140 006,02	195 561,54
Ostovelat	52 478,17	38 261,42
Muut velat	58 922,99	64 055,83
Siirtovelat	247 802,77	248 645,85

(Vertailuvuoden tiedot korjattu: seurakunta ilman hautainhoitorahastoa.)

IV Tilinpäätöksen liitetiedot

1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Verotulot on kirjattu maksuperusteisesti niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Avustukset: Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on kirjattu suoriteperusteisesti.

Arvostusperiaatteet/Pysyvien vastaavien arvostus

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet: Hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Muuramen seurakunnassa taseeseen aktivoidaan yli 5 000 euron hankinnat, jotka poistetaan taloudellisena vaikutusaikanaan.

Sijoitukset: Sijoitukset on merkitty taseessa hankintameno arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuus: Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutus- tai markkinahintaan.

2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

3 Tuloslaskelman liitetiedot

Tilinpäätökseen on kirjattu kustannuspaikoittain työntekijöiden kumulatiivinen lomapalkkavelan muutos sivukuluineen 31.12.2025. Velkaan on laskettu työntekijöiden ansaitut ja pitämättömät lomat, lomarahat ja säästövapaat niiltä työntekijöiltä, joiden palvelussuhde jatkuu tai on päättynyt 31.12.2025 mennessä, eikä lopputiliä ole vielä laskettu.

Pappilan kiinteistön myynnistä saatu 160 000,00 euron myyntivoitto sekä määräalan myynnistä saatu 8 231,65 euroa myyntivoitto olivat kertaluonteisia eriä.

Metsäsuunnitelman mukaisia puunmyyntituloja saatiin 70 300,11 euroa.

Luottotappioita kirjattiin 174,84 euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu seurakunnassa ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. 21.12.2021 kirkkovaltuusto hyväksyi poistosuunnitelman muutoksen, jolla seurakunnan käyttöomaisuuden poistoajat on muutettu vastaamaan Kirkkohallituksen ohjetta: "Käyttöomaisuuskirjanpito ja suunnitelman mukaisten poistojen laskeminen" mukaisia suosituspistoajoja, lukuun ottamatta seurakuntakodin poistoajaa, joka nähtiin olevan liian nopea pienelle seurakunnalle uuden seurakuntakodin valmistuttua. 11.12.2025 kirkkovaltuusto hyväksyi poistosuunnitelman muutoksen seurakuntakotia koskien. Seurakuntakodin poistoajaa muutettiin vastaamaan kirkkohallituksen suositusta 25 vuotta.

Kirkkovaltuuston hyväksymät poistoajat ovat seuraavat:

AI NEETTOMAT HYÖDYKKEET	poistotapa	aika
<i>Aineettomat oikeudet</i>		
Tietojärjestelmien käyttöoikeus	tasapoisto	3 v
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>		
Tutkimus- kehittämismenot	tasapoisto	3 v

Tietojärjestelmät	tasapoisto	3 v
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	3 v
AI NEELLISET HYÖDYKKEET		
<i>Maa- ja vesialueet</i>	ei poistoa	
<i>Hautaus-toimen aineelliset hyödykkeet</i>		
Hautaus-toimen muut rakennukset	tasapoisto	10 v
Hautaus-toimen kiinteät rakenteet ja laitteet	tasapoisto	10 v
Hautaus-toimen koneet ja laitteet	tasapoisto	4 v
Hautaus-toimen muut pitkäv.menot	tasapoisto	4 v
Hautaus-toimen muut aineell.hyödykkeet	käyttöajan mukaan	
<i>Rakennukset</i>		
Kirkko	tasapoisto	60 v
Seurakuntatalo	tasapoisto	25 v
Siunauskappeli	tasapoisto	40 v
Kappelin toimisto	tasapoisto	20 v
Kappelin kylmiö	tasapoisto	20 v
Kappelin kellotapuli	tasapoisto	20 v
Pappila	tasapoisto	20 v
Pappilan kota	tasapoisto	20 v
Mehtola	tasapoisto	20 v
Seurakuntamaja	tasapoisto	20 v
Muut rakennukset	tasapoisto	15 v
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>		
Pappilan piha	tasapoisto	15 v
Mehtolan luontopolku	tasapoisto	15 v
Mehtolan jätevesijärjestelmä	tasapoisto	15 v
Seurakuntakodin leikkipuisto	tasapoisto	15 v
Suutarinmäen metsäautotie	tasapoisto	15 v
Urut	tasapoisto	20 v
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	tasapoisto	15 v
<i>Koneet ja kalusto</i>		
Kuljetusvälineet	tasapoisto	3 v
Atk-laitteisto	tasapoisto	3 v
Muut koneet ja kalusto	tasapoisto	3 v
Kalusteet	tasapoisto	5 v
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>		
Luonnonvarat	käytön mukaan	
Sakraali-, arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
KÄYTTÖOMAI SUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIK.SIJOITUKSET		
<i>Sijoitukset</i>		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

4 Rahoituslaskelman liitetiedot

5 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

	Arvo ed. vuoden lopussa	Lisäykset	Siirtokirjaukset	Vähennykset	Suunnitelman mukaiset poistot	Arvo vuoden lopussa
Maa- ja vesialueet	417 799,69			-6 768,35		411 031,34
Hautaus-toimen aineelliset hyödykkeet	205 145,77				-32 522,07	172 623,70
Rakennukset	3 141 668,42		4 497 588,33	0,00	-265 367,31	7 373 889,44
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 275,91				-5 140,55	21 135,36
Koneet ja kalusto	0,00					0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	58 344,00					58 344,00
Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	4 497 588,33	5 707,11	-4 497 588,33			5 707,11
Aineelliset hyödykkeet Yht.	8 346 822,12	5 707,11	0,00	-6 768,35	-303 029,93	8 042 730,95
Sijoitukset	15 024,03					15 024,03
Yhteensä	8 361 846,15	5 707,11	0,00	-6 768,35	-303 029,93	8 057 754,98

6 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024
OMA PÄÄOMA	6 153 189,10	6 117 164,69
Peruspääoma	1 345 660,48	1 345 660,48
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	4 771 504,21	4 633 970,64
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	36 024,41	137 533,57

(Vertailuvuoden tiedot korjattu: seurakunta ilman hautainhoitorahastoa.)

Tilikauden päättymisen jälkeen seuraavana vuonna erääntyvät pitkäaikaisten lainojen lyhennykset lainoittain eriteltyinä:

Laina FI74 5290 0281 5544 42, lyhennys 70 000,00 euroa

Laina FI03 5290 0281 5544 59, lyhennys 70 000, 00 euroa

7 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Eläkevastuuvajaus

Keva on laskenut yksilöllisellä menetelmällä koko kirkon eläkevastuun 31.12.2025:

Kirkon eläkevastuu	5 552 000 000 euroa
Kirkon eläkerahaston koko	1 964 654 305 euroa
Koko kirkon kattamaton eläkevastuu	3 587 345 695 euroa

Seurakunnan laskennallinen osuus kirkon yhteisestä kattamattomasta eläkevastuusta on 8 573 756,22 euroa.

Muut vakuudet ja vastuusitoumukset

Vakuudet

Uuden seurakuntakodin urakoitsijoiden takaukset:

Caverion Suomi: AV-urakka 01.12.2023 – 28.2.2026	2 082,48 €
Rakennusliike Porrassalmi Oy: pääurakka 25.10.2025 – 24.01.2026	40 800,00 €

Vuokravastuut

Seurakunnalla on vuokralla Muuramen kunnan omistamasta Kinkomaan koulusta tila seurakunnan toimintaa varten. Määräaikainen vuokrasopimus oli tehty ajalle 1.9.2024-31.8.2025. Vuokrasopimus uusittiin 1.9.2025 alkaen toistaiseksi voimassa olevana vuokrasopimuksena, jonka kuukausivuokra on 605,88 euroa ja irtisanomisaika kolme kuukautta. Seurakunnan jäljellä oleva vuokravastuu vuoden 2026 alusta 1 817,64 euroa.

Seurakuntien väliset yhteistyösopimukset

Seurakunnalla on sopimukset osallistua seuraaviin kustannuksiin:

- sairaalasielunhoito (Jyväskylän seurakunta vastaa järjestämisestä)
- perheasiainkeskus (Jyväskylän seurakunta vastaa järjestämisestä)
- ICT-laitteet ja palvelut (Jyväskylän seurakunta vastaa järjestämisestä, IT-aluekeskus)
- virkatodistukset ja sukuselvitykset (Jyväskylän seurakunta vastaa järjestämisestä, Lapuan hiippakunnan aluerekisterikeskus)
- kehitysvammaisten toiminta (Äänekosken seurakunta vastaa järjestämisestä)

Leasingvastuut

reititin: 1.1.2024 - 31.12.2026	211,70
tietokoneet 1.4.2024 - 31.12.2026	4 048,31
postimaksukone: - 1.6.2027	495,70
Valvontakamerat Mehtola ja srk-maja: 19.1.2023 – 18.1.2026	64,00

8 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Muuramen seurakunnalla ei ole tässä kohdassa ilmoitettavaa.

9 Taseyksikköinä hoidettujen rahastojen tilinpäätökset

HAUTAINHOITORAHASTO

TOIMINTAKERTOMUS

Yleiskatsaus

Kirkkolaki määrää, että haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuina ja että haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija, joka voi kuitenkin hautausmaan ylläpitäjän kanssa sopia haudan määräaikaisesta hoidosta ja maksaa palveluksesta kirkkoneuvoston hyväksymän taksan mukaisen korvauksen. Tähän tarpeeseen hautainhoitorahasto on perustettu.

Kirkkolaki 3 luku 33 §.

Hautainhoitorahaston varat koostuvat hautapaikan haltijoiden tekemistä haudanhoitosopimuksista ja näiden varojen korkotuloista. Kirkkolaki kieltää seurakunnan varojen käyttämisen yksityisten hautojen hoitoon. Seurakunta hoitaa hautausmaan käytävät ja yleisalueet, ja yksityiset hautapaikan haltijat vastaavat haudan pinnan hoidosta. Tämän vuoksi hautainhoitorahaston varat ja kirjanpito pidetään erillään seurakunnan varoista ja kirjanpidosta.

Kasvukausi 2025 oli hautojen hoidon suhteen onnistunut. Taimimateriaali oli tasalaa-
tuista ja kasvuolosuhteet hyvät, myös työntekijät onnistuivat hyvin työssään.

Muuramen seurakunnan hautainhoitorahasto hoiti velvoitteensa hautainhoitorahaston sääntöjen ja sopimusten mukaisesti vuonna 2025. Seurakunnan hautainhoitorahastossa ei ole tapahtunut muutoksia tilikaudella 2025.

Veera Heikkinen, talouspäällikkö

Hallinto

Hautainhoitorahaston hallinto hoidetaan kuten seurakuntatalouden hallinto.

Hautainhoitorahastoon liittyviä aloitteita ei tilikaudella tehty.

Henkilöstö

Hautainhoitorahaston palkkakuluja tulee hautausmaanhoitajan, seurakuntasihteerin ja talousassistentin sekä kausityöntekijöiden palkoista, jotka toimivat talouspäällikön alaisuudessa. Kausiluonteisissa puutarhatöissä työskentelee keskimäärin 12 henkilöä vuosittain 2–4 viikon työsuhteissa. Kausityöntekijöiden työajasta suurin osa menee hoitohautojen hoitoon.

Henkilöstökulut

	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Palkat ja palkkiot	-11 113,04	-16 320,78	-16 125,47
Eläkekulut	-1 729,37	-2 620,63	-2 794,66
Muut henkilösivukulut	-241,08	-261,43	-337,06
YHTEENSÄ	-13 083,49	-19 202,84	-19 257,19

Muut henkilöstöasiat kts. seurakuntatalouden toimintakertomuksen kohta 3 Henkilöstö.

Sisäinen valvonta

Hautainhoitorahaston sisäistä valvontaa toteutetaan samojen periaatteiden mukaan kuin seurakuntatalouden sisäistä valvontaa, kts. kohta I/7. Lisäksi vuosittain pidetään hautausmaankatselmus kirkkoneuvoston kokouksen yhteydessä.

Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi

Hautainhoitorahaston tuloslaskelman mukaan tilikauden tulos on +3 772,92 euroa.

Tilikauden 2025 ylijäämä kirjataan taseen tilikauden yli- ja alijäämän tilille.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Toiminta-ajatus:

Haudanhoitorahaston tehtävänä on huolehtia seurakunnalle hoitoon annettujen hautojen hoitamisesta sopimusten mukaisesti.

Toiminnan arviointi:

Hoitohautoja oli vuonna 2025 yhteensä 235 kpl. Hoitomuotoina oli kesähoito, johon kuului kukat, kukkien istutus ja kukkahoito. Hoitomuodoista eniten uusia sopimuksia tehtiin kesähoidosta. Määräaikaisten hoitojen lukumäärät ovat pysyneet suunnilleen samoina. Yhden kesän haudanhoitoja on noin 2/3 haudanhoitosopimusten kokonaisuudesta. Muuten haudanhoitojen määrät ovat pysyneet viime vuosien tasolla. Hautausmaan katselmuksessa todettiin seurakunnan huolehtimien hautojen hoidon olleen sopimusten mukaisia. Asiakaspalautteilla on tärkeä osa toimintamme kehittämisessä ja arvioinnissa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

HHR pysyi hyvin vuoden 2025 budjetissa, toimintatuotot olivat hieman arvioitua suuremmat ja toimintakulut arvioitua pienemmät, jolloin toimintakatetta oli 1 269,99 euroa. Pystyimme jälleen tarjoamaan monille muuramelaisille nuorille kesätöitä. Muuramen seurakunnan ja HHR:n kesäkukkahankinnat on tehty jo vuosien ajan paikalliselta Ritun Puutarha Oy:ltä, josta saamme joustavasti haettua tarpeen mukaan kukat ja hintataso on pysynyt hyvänä.

Talousarvion sitovuustason (nettokulujen) mukaisia menojen ylityksiä ei ollut.

Hautainhoitorahastolla on varoja kaiken kaikkiaan 64 762,71 euroa. Hautainhoitorahaston kuluja (lähinnä työntekijöiden henkilöstökulut ja istutettavat kukkaset) oli 22 316,18 euroa ja tuloja (haudanhoitomaksut ja korkotulot) 26 089,10 euroa. Ylijäämää tilivuodelta kertyi siten 3 772,92 euroa.

Käyttötalousosa

	TA kuluva	Toteuma	Yli-Ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	22 500,00	23 586,17	-1 086,17	104,8
Toimintakulut (ulkoiset)	-26 000,00	-22 316,18	-3 683,82	85,8
Toimintakate 1	-3 500,00	1 269,99	-4 769,99	-36,3
Toimintakate 2	-3 500,00	1 269,99	-4 769,99	-36,3
Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	-3 500,00	1 269,99	-4 769,99	-36,3

Tilinpäätöslaskelmat

Hautainhoitorahaston tuloslaskelma

	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024
Toimintatuotot	23 586,17	24 318,36
Maksutuotot	23 586,17	24 318,36
Toimintakulut	-22 316,18	-28 338,01
Henkilöstökulut	-13 083,49	-19 202,84
Palkat ja palkkiot	-11 113,04	-16 320,78
Henkilösivukulut	-1 970,45	-2 882,06
Palvelujen ostot	-4 322,90	-3 909,07
Aineet ja tarvikkeet	-4 909,79	-5 226,10
Ostot tilikauden aikana	-4 909,79	-5 226,10
TOIMINTAKATE	1 269,99	-4 019,65
Rahoitustuotot ja -kulut	2 502,93	2 025,00
Korkotuotot	2 502,93	2 025,00
VUOSIKATE	3 772,92	-1 994,65
TILIKAUDEN TULOS	3 772,92	-1 994,65
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 772,92	-1 994,65

Hautainhoitorahaston rahoituslaskelma

	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024
Tulorahoitus	3 772,92	-1 994,65
Vuosikate	3 772,92	-1 994,65
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	3 772,92	-1 994,65
Muut maksuvalmiuden muutokset	-195,37	-23 530,28
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-195,37	-23 530,28
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-195,37	-23 530,28
Rahavarojen muutos	3 577,55	-25 524,93
Rahavarojen muutos (tase)	3 577,55	-25 524,93

	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024
Rahavarojen muutos	3 577,55	-25 524,93
Rahavarat kauden lopussa	64 762,71	61 185,16
Rahavarat kauden alussa	61 185,16	86 710,09

Hautainhoitorahaston tase

	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024
VASTAAVAA	64 762,71	61 185,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT	64 762,71	61 185,16
Rahoitusarvopaperit	45 000,00	45 000,00
Muut arvopaperit	45 000,00	45 000,00
Rahat ja pankkisaamiset	19 762,71	16 185,16
VASTATTAVAA	64 762,71	61 185,16
OMA PÄÄOMA	19 936,51	16 163,59
Peruspääoma	5 834,00	5 834,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	10 329,59	12 324,24
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 772,92	-1 994,65
VIERAS PÄÄOMA	44 826,20	45 021,57
Pitkäaikainen vieras pääoma	39 545,20	39 740,54
Saadut ennakot	39 545,20	39 740,54
Lyhytaikainen vieras pääoma	5 281,00	5 281,03
Saadut ennakot	5 281,00	5 281,00
Siirtovelat	0,00	0,03

Hautainhoitorahaston liitetiedot

Haudanhoitosopimukset ja saadut ennakot 31.12.2025

HAUTAINHOITORAHASTO Muuramen seurakunta					
Haudanhoitotilanne 31.12.2025					Saadut ennakot /
Hoitoaika	Hoitovuodet	Kpl-määrä	Pääoma 1.1.2025	Jaksotus 2025	Pääoma 31.12.2025
5 vuotta	2021 – 2025	10	938,28	938,28	0,00
5 vuotta	2022 – 2026	3	513,96	256,98	256,98
5 vuotta	2023 – 2027	6	1868,35	622,79	1245,56
5 vuotta	2024 – 2028	7	3229,25	807,33	2421,92
5 vuotta	2025 – 2029	7	4054,32	810,88	3243,44
		33	10604,16	3436,26	7167,90
10 vuotta	2016 – 2025	3	328,80	328,80	0,00
10 vuotta	2017 – 2026	7	1339,92	669,96	669,96

10 vuotta	2018 – 2027	1	225,36	75,12	150,24
10 vuotta	2019 – 2028	4	1502,40	375,60	1126,80
10 vuotta	2020 – 2029	9	3768,30	753,66	3014,64
10 vuotta	2021 - 2030	3	1797,84	299,64	1498,20
10 vuotta	2022 - 2031	9	6172,74	881,82	5290,92
10 vuotta	2023 - 2032	3	2393,52	299,19	2094,33
10 vuotta	2024 - 2033	8	7646,58	849,62	6796,96
10 vuotta	2025 - 2034	3	3530,16	353,02	3177,14
10 vuotta	2026 - 2035	1	987,36	0,00	987,36
10 vuotta	2030 -2039	1	801,60	0,00	801,60
		52	30494,60	4886,42	25608,18
20 vuotta	2012-2031	1	514,08	73,44	440,64
20 vuotta	2014–2033	2	2079,54	231,06	1848,48
		3	2593,62	304,50	2289,12
50 vuotta	2008-2057	1	4620,00	140,00	4480,00
	Nieminen pe- rikunta	1	4620,00	140,00	4480,00
Yhteensä		89	48312,38	8767,18	39545,20
Helen (vanha hoito 2014-2033)			alkaa vuonna 2034		5281,00
Kaikki pääomat yhteensä					44826,20

Hautainhoitovastuu ja siihen liittyvä yli- tai alikatteisuus

Haudanhoitosopimusten lukumäärä	235	kpl
Haudanhoitokulu (välilliset ja välittömät)	22 316,18	euroa
Yhden hoidetun haudan kulu keskimäärin	94,96	euroa/hauda
Jäljellä olevat hoitosopimusvuodet	452	vuotta
Seurakuntatalouden haudanhoitovastuu	42 921,92	euroa
Sopimuksia vastaava pääoma	64 762,71	euroa
Yli-/alikatteisuus	21 840,79	euroa

V Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

Muuramessa 24.3.2026

Heikki Myllykoski, kirkkoherra
kirkkoneuvoston puheenjohtaja

Mikael Juujärvi, kirkkoneuvoston
varapuheenjohtaja

Tyrväinen Hannu
kirkkoneuvoston varajäsen

Maarit Jakobsson
kirkkoneuvoston jäsen

Asko Juuti
kirkkoneuvoston jäsen

Aulikki Oksanen
kirkkoneuvoston jäsen

Matti Salmela
kirkkoneuvoston jäsen

Kirsi Niemelä
kirkkoneuvoston varajäsen

Raine Äyräväinen
kirkkoneuvoston jäsen

Veera Heikkinen
taluspäällikkö

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Muuramessa ___ / ___ 2026

KPMG Oy Ab

Katri Hokkanen, JHT, KHT

VI Luettelot ja selvitykset

Luettelo kirjanpitokirjoista 2025

Kohdat 1–10 Kipan järjestelmässä, aineisto säilytetään sähköisessä muodossa

Päiväkirja

Pääkirja

Ostoreskontra

Myyntireskontra

Kassakirjanpito

Palkkakirjanpito

Käyttöomaisuuskirjanpito

Tuloslaskelma

Tase

Rahoituslaskelma

Luettelo tositelajeista

Kassa- ja muistiotositteet

Tositelaji	Nimi	Numerosarja
RV	Laskun siirto	00
AB	Kirjanpitosite	01
AM	KOM myynnit	01
AZ	Purku KOM:iin	01
K1	Kp-liittymä tarj.las	01
K4	Verkkomaksut	01
P1	Palkat verokäsittely	01
PV	Palkkavaraus	01
SA	Pääkirjatilitosite	01
SE	Sisäiset erät	01
SK	Srk:n muistiotosite	01
T1	Maksul. tiliote,vero	01
ZM	M2 Kirjanpitoliiittym	01
AF	Poistokirjaukset	03
DZ	Asiakkaat - maksu	14
KZ	Toimittajat - maksu	15
DR	Asiakkaat - lasku	18
M2	Resurssivarausjärj.	18
ZD	Luottotappiokirjaus	18
KA	Toimittajatosite	19
KG	Toimittajat - hyvityt.	19
KR	Toimittajat - lasku	19

Numerosarja	Ensimmäinen nro	Viimeinen nro
00	90000000	90000169
01	1000000	1001709
14	14000000	14000196
15	15000000	15001189
18	18000000	18000017
19	19000000	19001241
03	3000000	3000012

Selvitys kirjanpito kirjojen ja tositteiden säilytystavoista

Tilinpäätös säilytetään pysyvästi sähköisessä muodossa.

Palkkatietoja sisältävät asiakirjat säilytetään 50 vuotta.

Kirjanpidot, tililuettelo sekä luettelo kirjanpidoista ja aineistoista säilytetään vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä (KPL 2: 10.1 §), mikäli EU-säädökset eivät vaadi

pidempää säilytysaikaa. Kiinteistöinvestointeihin liittyvät laskut, tositteet ja muut selvitykset säilytetään 13 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin kiinteistöinvestointi on valmistunut. Kirjanpito- ja tilinpäätösaineisto säilytetään koneellisella tietovälineellä. Kirjanpitoaineisto on tallennettava kahdelle eri tietovälineelle. Kirkon palvelukeskuksen järjestelmissä oleva aineisto on säilytettynä järjestelmässä ja erillisinä varmuuskopioina.